

VOX

De eerste
liefde van
Frans de Waal

*Chimps in het
Spinozagebouw*

Het Hulpfonds helpt!

Het Hulpfonds biedt aan alle collega's van het umc en de universiteit financiële ondersteuning. Wij helpen met financieel advies, budgetbegeleiding en renteloze leningen.

Wil je meer informatie?

E-mail: info@hulpfondsradboud.nl | Telefoon: (024) 309 33 10 | www.hulpfondsradboud.nl

Radboud Universiteit Radboudumc

Karaktervolle locaties

Vergader- en Conferentiecentrum Soeterbeeck

Ruimte voor concentratie

www.ru.nl/soeterbeeck

reserveringsbureau@fb.ru.nl of bel: 024 - 361 58 25

Uw locatie voor één of meerdaagse cursussen, seminars, vergaderingen, trainingen of conferenties. Ervaar de inspirerende rust.

Faculty Club Huize Heyendael

Dé ontmoetingsplek op de campus

www.ru.nl/facultyclub

facultyclub@fb.ru.nl of bel: 024 - 361 59 79

Lunch en diner à la carte, ook arrangementen voor recepties, diners en feesten. Uitstekend geoutilleerde vergaderruimten.

Radboud Universiteit Nijmegen

Autoverhuur Nijmegen

Autoverhuur Nijmegen

Nieuwe Dukenburgseweg 13, 6534 AD, Nijmegen

Postbus 1130, 6501 BC Nijmegen

Tel. 024-3817161

Radboud in'to Languages

opent nieuwe werelden

Taal- en communicatietrainingen

'Communiceren gaat over zoveel meer dan de juiste taal spreken'

www.into.nl

Save the Children

SEARCH.
RESCUE.
SAVE.

EEN KIND LAAT JE NIET VERDRINKEN

SMS SCHIP NAAR 4333
(doneer eenmalig € 3,-)

VOX NR. 4 11/2016 INHOUD

P. 8 / SMARTWATCHES /

Een ouderwets potje fraude met een nieuwerwets stukje techniek

P. 12 / INTERVIEW MET FRANS DE WAAL /

Apenonderzoeker ontmoette zijn eerste chimps op de Nijmeegse campus

P. 18 / 4 x 21 /

De trend om van je 21ste verjaardag iets bijzonders te maken

P. 22 / 50-PLUSSTUDENTEN /

Na dertig jaar weer in de collegebanken.

P. 26 / VITESSE IS DE IDEALE VIJAND /

Historisch onderzoek naar Gelderse voetbalclubs.

EN VERDER / P. 4 / **KORTAF** / P. 6 / **IN BEELD**

P. 11 / **COLUMN STUDENT** / P. 16 / **COLUMN LUCY'S LAW**

P. 17 / **IS DAT ZO?** / P. 34 / **PUNT** / P. 35 / **VOX CAMPUS**

P. 36 / **OPINIE, GEDICHT, COLOFON** / P. 38 / **CULTUUR**

P. 40 / **ABOUT THE DUTCH**

'HELLO NEDERLANDERS, CAN WE MINGLE?'

P. 30 / **INTERNATIONALISERING**

FOTO COVER: THEO KRUSE, BURGERS' ZOO

REDACTIO NEEL

APEN

Twee jonge chimpansees die aan de hand mee worden genomen door de gangen van het Spinozagebouw. Ik krijg het beeld niet van mijn netvlies. De wereldberoemde primatoloog Frans de Waal vertelt erover in deze Vox. Zijn allereerste ontmoeting met apen had hij op de bovenste verdieping van het Spinozagebouw, de hoogbouw van de psychologen, eind jaren zestig.

Op 29 november komt De Waal terug naar Nijmegen om een lezing te geven. De onderzoeker is inmiddels 68 jaar, maar staat nog altijd met twee benen in de wetenschap. Hij is niet de enige. In dit nummer vertellen drie 50-plussers waarom ze zich weer op een voltijds studie hebben gestort. En hoe het is om tussen de twintigjarigen in de collegebanken te zitten.

Zouden ze ook spieken tijdens tentamens? Even op het toilet een vraag googelen? Het antwoord is waarschijnlijk 'nee'. Maar datzelfde antwoord geven de meeste jonge studenten als hen wordt gevraagd of ze wel eens frauderen, blijkt uit een steekproef van Vox. Opmerkelijk dat verschillende faculteiten dan toch (smart)horloges verbieden tijdens tentamens. De onderzoeksapen in het Spinoza fraudeerden trouwens ook. 's Nachts ontsnapten ze stiekem, om de volgende ochtend weer braaf in hun hokken te liggen en net te doen of ze nooit weg waren geweest.

Annemarie Haverkamp
hoofdredacteur Vox

www.facebook.com/voxweb.nl

@voxnieuws

Iedere maand drinkt Vox een glaasje mee op een borrel die op de een of andere manier met de Radboud Universiteit te maken heeft. Deze keer: de opening van het vernieuwde **Cultuurcafé**.

Tekst: Tim van Ham / Foto's: Nick van Dijk

IN HET NIEUWS

Durendal (1) In de nacht van 13 op 14 oktober heeft de politie twee studentehuizen van Carolus-dispuut Durendal ontruimd, omdat er sprake was van geluidsoverlast door een feest. De politie moest uiteindelijk vier keer langskomen voordat het stil was, de laatste keer gebeurde dat met tien agenten met gummknuppels in de hand. Maarten van Halteren, praeses van Carolus Magnus, neemt afstand van de gebeurtenissen. "De huisfeesten van dispuuthuizen, daar hebben wij in principe niets mee te maken."

Durendal (2) Naar aanleiding van het Durendal-debacle heeft studenten-huisvester SSH& besloten dat het dispuut voorlopig geen grootschalige feesten meer mag geven aan de Staringstraat. "We hebben niets tegen feesten, maar bij een dergelijke schaal was het verstandiger geweest om het in een daartoe geëigende feestzaal te houden", zegt manager Vincent Buitenhuis. "Bijvoorbeeld die van studentenvereniging Carolus Magnus. Dan hadden omwonenden minder overlast en ellende te verduren gehad."

Horloges verboden In de voortdurende strijd tegen tentamenfraude doen steeds meer faculteiten horloges in de ban. Een smartwatch – die allerlei opzoekmogelijkheden biedt – is namelijk nauwelijks van een gewoon horloge te onderscheiden. Bij managementwetenschappen en tandheelkunde is de horlogeban reeds doorgevoerd, andere faculteiten volgen binnenkort. Geneeskunde is een geval apart: daar mogen ouderwetse klokjes wel, maar smartwatches niet. Zie ook pagina 8 t/m 11.

Supermarkt Het is zover: er komt een supermarkt op de campus – op een handtekening van de gemeente na is het een feit. Het wordt een Spar, die een plek krijgt op de benedenverdieping van het Erasmusgebouw. Alcohol zal er overigens niet geschonken worden, ook niet na 15.30 uur zoals in het Cultuur-

WAAR? In het Cultuurcafé.
WAS ER GRATIS BIER?
Nee.
WEL CHAMPAGNE?
Dat wel.

Zanger Überhaupt heeft een apart soort fetisj: "Dit nummer draag ik op aan alle planologen in de zaal."

"Twee Brugse Zot-biertjes alsjeblieft."

"Oké, gewoon met ham en kaas?"

De barman verstaat de bestelling niet goed.

Michiel Peeters, Jesper van den Munkhof en **Bastiaan ter Horst**

(v.l.n.r.) missen een goed aanbod van snacks in het Cultuurcafé. Ze pleiten daarmee niet voor meer komkommertjes en ander groen, zoals dat tijdens de opening op tafel staat. "Ik denk meer aan de frietpan, eigenlijk."

Nicole Dirksen (links) en **Janneke van Leerdam**, twee (oud-)bestuurders van Cultuur op de Campus hebben een goede reden om het glas te heffen. "Op dit podium komen onze acts veel beter uit de verf."

De **RU-bobo's** openden de nieuwe, extra ingang van het Cultuurcafé door ballonnen lek te prikken.

Dit was het uitzicht vanuit de zaal.

FOTO: YOUTUBE

Rapper Sjors

café. De komst van de supermarkt is onderdeel van een grote opknopbeurt van de begane grond van het Erasmusgebouw. De Rafter wordt omgebouwd tot Food Court, waar ook ruimte is voor commerciële partijen.

Rapper Sjors

Natuurkundestudent Dennis Obster wil 'cult-icoon' Rapper Sjors via een petitie naar het eerstvolgende BeestFeest halen: "Kijk zijn filmpjes en laat je overtuigen van zijn genialiteit. Hij zal het BeestFeest legendarisch maken." Vereniging Olympus vindt het boeken van de Man Bijt Hond-ster juist 'enorme geldverspilling'. Inmiddels is er ook een tegenpetitie – vooralsnog heeft die meer handtekeningen.

TvA6 De werkplekken in de Thomas van Aquinostraat 6 blijven aanleiding geven tot gezondheidsklachten. Nadat eind 2014 steeds meer medewerkers in

het pand last kregen van hoofdpijn, misselijkheid en keelklachten, heeft de universiteit verscheidene maatregelen genomen. Zo zijn TvA6-medewerkers verhuisd van verdieping en zijn er ventilatieroosters opgehangen. Toch houden de klachten aan. Het is uitzingen voor de medewerkers: het onderkomen van de nieuwe sociale faculteit is pas klaar in 2020.

Bestuursverloop In één jaar tijd verwelkomt de Radboud Universiteit twaalf nieuwe gezichten aan de top van de organisatie – meer dan een derde van het totaal. De snelle wisselingen van het bestuur zijn voor een groot deel te wijten aan de vergrijzing, aldus bestuurssecretaris Jef van de Riet (die overigens wel blijft zitten). Het verlies aan bestuurlijk geheugen wordt volgens hem goedgegemaakt door de diehards binnen de diverse afdelingen: overal zit wel iemand met tientallen jaren ervaring.

700.000

Waar gingen de inwoners van Amsterdam tussen 1840 en 1940 aan dood? Daar gaat de Radboud Universiteit, samen met het stadsarchief Amsterdam, onderzoek naar doen. Dat is een hele klus: maar liefst 700.000 doodsoorzaken moeten worden gedigitaliseerd. Coördinator van het project Angelique Janssens is vooral benieuwd naar de epidemiologische transitie van de doodsoorzaken. "In de negentiende eeuw stierven de meeste mensen aan besmettelijke ziekten. Daarna aan verouderingsziekten. We willen weten hoe die overgang is gegaan." Vanwege de grote omvang van het onderzoek wordt het publiek om hulp gevraagd: op www.velehanden.nl kunt u zich aanmelden om ingescande pagina's van het dodenregister in te tikken in een database.

BEELD: RIJKSMUSEUM

WAARVAN AKTE

'Hoog tijd voor een museum over de geschiedenis van Gelderland.'

Hoogleraar Gelderse geschiedenis **Dolly Verhoeven** pleitte tijdens de Gelderse Landdag voor een samenhangende vertelling van de geschiedenis van Gelderland. Die zou vorm moeten krijgen in een museum en een of meerdere boeken. Bijna elke provincie heeft zo'n vertelling, aldus Verhoeven, en de interesse ervoor is in Gelderland groot. *De Stentor* tekende haar pleidooi op in de krant van 31 oktober.

BOVEN HET MAAIVELD DE STUDENTEN GENEESKUNDE

Coassistenten werken zich een slag in de rondte in het ziekenhuis, maar krijgen daarvoor geen cent betaald. Oneerlijk, vinden ze. Helemaal nu de basisbeurs is afgeschaft, loopt hun studieschuld snel op. Daarom voerden de artsen in spe op 27 oktober actie: door heel het land beten zij op een houtje. Letterlijk, in dit geval. Zo ook in Nijmegen. De dag na de actie stond minister Bussemaker geneeskundestudenten te woord; wat dat gaat opleveren moet de toekomst uitwijzen.

VEEL LICHT IN HET VERNIEUWDE GEBOUW VAN TANDHEELKUNDE

Het gebouw van tandheelkunde is zo goed als klaar. Bij de verbouwing is een spectaculaire sprong gemaakt van donker naar licht, zodat de patiënten – die voorheen vaak moesten zoeken – bij binnenkomst nu meteen zien waar ze moeten zijn. Alle balies zijn op de begane grond, met bewegwijzering vanuit de nieuwe centrale hal. De ooit wegbezuinigde koffiehoeke is terug van weg geweest. Manager bedrijfsvoering Nicolai Giling noemt dit de 'ziel van het gebouw', die eraan moet

bijdragen dat de bezoeker zich thuis voelt. "De opzet is dat wie binnenkomt niet meteen het idee heeft dat hij 'naar de tandarts moet', je komt nu binnen in een andere sfeer, die van ontmoeting." De behandelruimtes zijn weliswaar in de buurt, maar weggewerkt achter houten lambriseringen. Op zaterdag 19 november is het open huis.

Foto: Erik van 't Hullenaar

POTJE OP HET

A stylized illustration of a student with a long, pointed nose, reminiscent of Pinocchio. The student is shown in profile, looking intently at a smartphone held in their hand. The student has long, dark hair and is wearing a dark, long-sleeved shirt. The background is a dark, textured purple.

Urenlang studeren in de UB en dan tóch die cruciale tentamenvraag niet kunnen beantwoorden. Een ouderwets potje fraude met een nieuwerwets stukje techniek kan dan uitkomst bieden. Sommige faculteiten gaan de strijd aan tegen dit 'spieken 2.0' en weren slimme horloges uit tentamenzalen.

Tekst: Tim van Ham / Illustraties: Roel Venderbosch

FRAUDE TOILET

Met de komst van de smartphone, is het een eitje geworden om op het toilet even de Latijnse naam voor de blinde darm op te zoeken (*caecum*, gevonden binnen vijf seconden). Dus waarom zou je die termen nog uit je hoofd leren? Zolang er tentamens afgenomen worden, zullen er studenten zijn die proberen vals te spelen. Dat kan ouderwets, met een spiekbriefje in de sok, maar de laatste – grofweg – tien jaar zijn de mogelijkheden drastisch toegenomen.

Neem de smartwatch. Deze slimme klokjes hebben alle mogelijkheden die een telefoon heeft, alleen dan verstoppt in een horloge. “Er zijn smartwatches die werken via wifi”, zegt de elektronikaverkoper van Coolblue. “Zo’n horloge kan verbinding maken met je telefoon terwijl die thuis op je nachtkastje ligt. Dan kun je internetten, berichten sturen en ontvangen en foto’s bekijken.” Wie wat beter zoekt, vindt zelfs horloges die ook foto’s kunnen maken. Een hulplijn van buiten de tentamenzaal inschakelen, was nog nooit zo eenvoudig. En dat terwijl deze slimme horloges niet van een normaal polsklokje te onderscheiden zijn.

Facebookchat

Geen wonder dat steeds meer faculteiten de horloges in de tentamenzaal verbieden. Al doet niet de hele campus mee. Op de bètafaculteit hebben ze ‘nog niks gehoord’ over een mogelijk verbod. Bij letteren is het ‘geen issue’.

Het onderwerp kwam aan het begin van dit studiejaar op de agenda. Aanleiding was dat faculteiten via een aanbesteding op zoek gingen naar een nieuw uitzendbureau voor tentamensurveillance. Een van de benaderde bureaus wees op zijn gangbare procedure, namelijk: geen horloges in de tentamenzaal. In andere studentensteden zou al meermaals fraude zijn gepleegd met slimme horloges, iets wat de surveillancegraag willen voorkomen.

Want er zijn studenten die een kans tot frauderen pakken als die zich aandient – met of zonder smartwatch. “Als het kan, dan doe ik het”, zegt een anonieme geschiedenisstudent. “Natuurlijk heb ik wel eens een antwoord

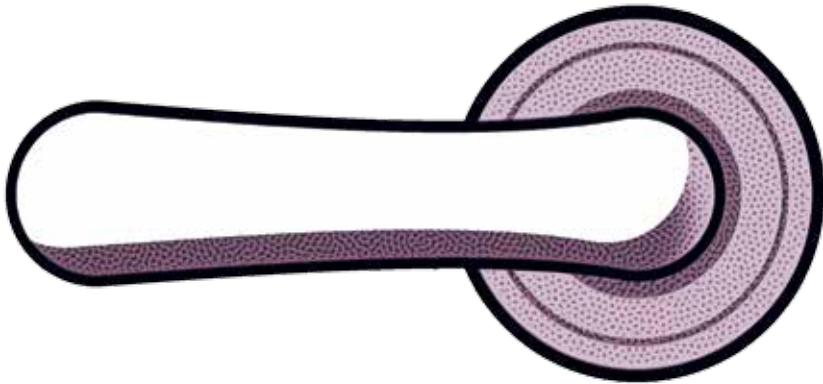
opgezocht op het toilet. De surveillant? Die had het veel te druk om iedereen die naar de toilet ging te controleren.” Een bètastudent zegt dat hij tijdens een tentamen een uitgebreide Facebookchat had met een medestudent die hetzelfde tentamen aan het maken was. “We haalden allebei een ruime voldoende, haha.” Weer een ander speurde voor elk tentamen van haar studie communicatiewetenschappen op de website StudeerSnel naar (illegale) eerdere tentamens.

Maar hoe groot is het probleem van frauderende studenten aan de Radboud Universiteit? Gek genoeg weet niemand hoeveel studenten jaarlijks betrapt worden op valsspelen tijdens een tentamen. “Dat wordt alleen decentraal bijgehouden, bij de opleidingen zelf”, laat de universiteit weten.

Een rondje langs enkele van de grootste opleidingen van de campus leert dat studenten óf nooit frauderen, óf zo bedreven zijn dat ze nooit gepakt worden. “Van de afgelopen lange reeks van jaren zijn mij geen fraudegevallen bekend”, zegt Pieter Monté van het onderwijsbureau van de medische faculteit. “Bij ons gaat het misschien om één geval per jaar”, zegt Maria-Lucia Cantore, van het Onderwijsinstituut Psychologie en Kunstmatige intelligentie. Vrijwel alle studies geven aan dat fraude geen groot probleem is tijdens hun tentamens.

Dat wil uiteraard niet zeggen dat het niet gebeurt. De Inspectie van het Onderwijs publiceerde vorig jaar een onderzoek naar het functioneren van examencommissies in het hoger onderwijs. Een van de bevindingen was dat

‘STUDENTEN DIE NAAR HET TOILET GINGEN, SCOORDEN SIGNIFICANT HOGER DAN DE REST.’

FRAUDEREN TOT AAN HET COLLEGE VAN BEROEP

Naast fraude met smartphones of horloges zijn er natuurlijk ook de klassieke trucjes. Een Nijmeegse student bedrijfskunde liet twee jaar geleden een vraag open tijdens het tentamen. Bij de inzage vulde hij op de lege plek alsnog het goede antwoord in. "Kijk", zei hij, "deze vraag is ontrent fout gerekend". De student had er echter geen rekening mee gehouden dat alle ingevulde antwoordformulieren voor de inzage ingescand waren. Op de scan van zijn tentamen ontbrak het antwoord overduidelijk.

Fraude, concludeerde de examencommissie. De brutale student stribbelde tegen en betoogde dat niet bewezen kon worden dat hij het ontbrekende antwoord had ingevuld. Hij ging naar het College van Beroep voor de Examen van de Radboud Universiteit en naar het College van Beroep voor het Hoger Onderwijs. Beide instanties oordeelden echter onverbiddelijk: dit was wel degelijk fraude.

24 procent van de academische examencommissies, elk verantwoordelijk voor honderd tot duizend studenten, een jaar lang geen fraudegevallen had behandeld. Wellicht zijn de preventiemaatregelen waterdicht, stelt de commissie. "Het kan echter ook betekenen dat meldingen van (vermeende) fraude de examencommissies niet bereiken, hetzij omdat examinatoren de fraude zelf afhandelen, hetzij omdat de fraude niet wordt opgemerkt."

Toiletbezoek

"Natuurlijk wordt hier ook gefraudeerd", zegt Ward Kelder, hoofd onderwijsmanagement van de Faculteit der Managementwetenschappen. Kelder is verantwoordelijk voor het tegengaan van fraude aan zijn faculteit. Een klus die hij serieus neemt. "Laten we onderscheid maken tussen fraude binnen de tentamenzaal en daarbuiten. In de zaal is fraude voor het grootste deel goed tegen te gaan, daarbuiten wordt het stukken moeilijker."

In de tentamenruimte zien surveillanten toe op een fraudevrij tentamen. Aan iedere faculteit gelden weer net andere regels. Op de faculteiten der Letteren, Managementwetenschappen en Medische Wetenschappen is uitzendbureau Randstad sinds deze zomer verantwoordelijk voor het leveren van surveillanten. De overige faculteiten huren deze in bij concurrent Oudstanding.

Oudstanding houdt de instructie voor de surveillanten graag voor zichzelf. Randstad deelt het document wel. De lijst met maatregelen is lang. Telefoons, jassen, tassen en alle andere niet strikt noodzakelijke voorwerpen zijn uiteraard verboden. Opvallend is dat geneeskunde-studenten in principe niet naar het toilet mogen tijdens het tentamen (met uitzonderingen voor zeer hoge nood). Bij managementwetenschappen mag een student één keer naar het toilet, en alleen onder begeleiding (dat wil zeggen: tot de deur). Voor letterenstudenten zijn dan weer geen aparte voorschriften opgenomen.

Toiletbezoek is een lastige kwestie, erkent Kelder. "Wij noteren altijd de namen van de studenten die naar het toilet gaan tijdens een tentamen. Ik heb de cijfers van een bepaald tentamen met een onverwacht hoog slagingspercentage eens op een rijtje gezet en toen bleek dat studenten die naar het toilet gingen significant hoger scoorden dan de rest. Wie naar het toilet gaat, moet zijn telefoon inleveren. Maar studenten die écht willen frauderen, nemen natuurlijk gewoon een tweede toestel mee en gebruiken dat."

Inzage

Bij psychologie stonden een aantal jaar geleden alle tentamens voor het eerste jaar in een Dropbox. De eerstejaarsstudenten hebben daar ongetwijfeld met veel interesse in rondgesnuffeld. Het was geen incident. Er zijn veel besloten Facebookgroepen en websites waar talloze oude tentamens worden gedeeld. Ook dát is fraude.

Vaak zijn die tentamenvragen bij een inzagesessie na de toets gefotografeerd, waarna ze razendsnel hun weg vinden naar iedereen die er profijt van kan hebben. De oplossing klinkt eenvoudig: zorg dat ieder tentamen anders is. Verander bij een tentamen bedrijfseconomie wat cijfers en

COLUMN

STUDENT2016

Maarten van Gestel is student filosofie

Setfilosoof

Voordat ik filosofie studeerde, zat ik een jaar op de Filmacademie in Amsterdam. Daar miste ik de intellectuele uitdaging, dus verkaste ik naar Nijmegen. Nu, drie jaar later, studeren mijn vrienden van de academie af. Zij zochten hulp en ik heb een tentamenweek zonder tentamens. Voor een weekje ben ik dus terug bij af. Initieel kwam ik helpen als productieassistent (of *runner*, zoals ze in Amerika zeggen). Ik wist wat er van me verwacht werd, want eerder heb ik dit bij de thriller *Prooi* en het absurdistisch tv-programma *Rundfunk* gedaan om mijn verdwenen stufi te compenseren. Bij *Prooi* hield dat in dat ik de hele nacht met een walkietalkie op een treinstation zat om aankomende treinen te melden – ze filmde verderop namelijk op een spoorwegovergang. Dat was saai werk, maar het leven van Dick Maas lag voor een nachtje wel in mijn handen, en ik las ondertussen in één ruk een boek van Žižek uit. Maar tijdens mijn tijdelijke comeback op de Filmacademie houd ik het niet bij lezen. Mijn filosofieboek wekte interesse en zo raakte ik gisteren verwickeld in een socratisch gesprek met een van de acteurs, die tussen de *takes* in lang moest wachten. Eerst hadden we het over beeldvorming in de media, daarna over de betekenis van zijn rol voor het verhaal van de film. In de middag bracht ik hem alsnog een beker thee met drie klontjes suiker – een *runner* ben en blijf je – maar langzamerhand werd mijn functie die van een baken van rust op de hectische filmset. “Maarten, hoe kom ik erachter of ik volgend jaar in Amsterdam moet blijven of terug naar Brussel moet gaan?”, vroeg een oud-jaargenootje me net. Dat is meer *self-help* dan filosofie, maar het wijsgerige vertrouwen dat plotseling in me wordt gesteld draag ik met trots. “Waarom zou je in Amsterdam blijven?”, vroeg ik. “Mijn vrienden, mijn fiets ...”, antwoordde ze. Maar: “In Brussel kan je toch ook fietsen?”

Net zoals ik ooit de intellectuele uitdaging miste op de Filmacademie, verlang ik nu opeens juist naar deze creatieve omgeving. Wie weet. Misschien kom ik voor de volgende film van Dick niet als treinenkijker, maar als setfilosoof in de aftiteling.

VOX ENQUÊTEERT

Vox vroeg ruim 200 studenten naar hun fraudegedrag voor, tijdens en na tentamens aan de Radboud Universiteit. Er wordt veel gebruikgemaakt van oude tentamenvragen, ook als de docent van niets weet.

Heb je wel eens gefraudeerd tijdens een tentamen? (meerdere antwoorden mogelijk)

Ja, via een smartphone of smartwatch:

■ 3,1%

Ja, via een spiekbriefje:

■ 4 %

Ja, door te spieken bij een mede-student:

■ 15,9 %

Ja, op een andere manier:

■ 2,2 %

Nee:

■ 82,4 %

Heb je voor je tentamen ooit oude tentamenvragen gekregen en gebruikt buiten medeweten en toestemming van de docent om?

Heb je ooit gefraudeerd bij de inzage van het tentamen?

voorbeelden, en voilà: je hebt een andere vraag die dezelfde kennis toetst. Maar bij sommige vakken is dat moeilijker. Wie een tentamen moet opstellen over *Kritiek van de zuivere reden*, een hoofdwerk van filosoof Immanuel Kant, is wel een keer door zijn inspiratie en vragen heen.

Dan is het handig als een docent oude tentamens kan hergebruiken. Maar dan moet je wél zeker zijn dat studenten het antwoord op de betreffende vraag niet al drie dagen voor het tentamen uit het hoofd hebben geleerd. De managementfaculteit zet daarom tegenwoordig ook surveillanten in bij de inzage, als nieuwe troef in het kat-en-muisspel tussen student en docent. Kelder: “We doen er alles aan om fraude tegen te gaan, maar als een student écht wil frauderen, dan kan ik niet garanderen dat hem of haar dat niet op een of andere manier gaat lukken.” *

'Het was liefde op het eerste

Frans de Waal ontmoette zijn allereerste chimpansees op de Nijmeegse universiteit, waar de nu wereldberoemde primatoloog eind jaren zestig biologie studeerde. Dat dieren slimmer zijn dan we denken, wist hij toen al.

Tekst: Annemarie Haverkamp / Foto's Frans de Waal: Ivo van der Bent
Foto's apen: Theo Kruse, Burgers' Zoo

Zijn eerste kennismaking met chimpansees was in het Spinozagebouw in Nijmegen. Twee jonge apen woonden daar, op de bovenste verdieping. Aan de hand werden ze meegenomen door de gangen als het tijd was voor een onderzoekssessie. "Ze ontsnapten af en toe, dan was er een boel heisa", vertelt Frans de Waal (68). 's Werelds bekendste primatoloog studeerde eind jaren zestig biologie in Nijmegen. De apen waren van de psychologen, die hun

gedrag bestudeerden. De Waal, groot liefhebber van (levende) dieren, hielp mee om een centje bij te verdienen. 'Het was liefde op het eerste gezicht', schrijft hij in zijn laatste boek. 'Ik had nog nooit dieren ontmoet die zo duidelijk wisten wat ze wilden.'

De chimps wilden vooral graag spelen. Ze zaten in kleine hokken zonder buitenruimte. "Dat zou nu nooit meer mogen", zegt De Waal. "Waar het kan, moeten apen in een groep gehouden worden. Het zijn sociale dieren."

Frans de Waal woont al jaren in de Verenigde Staten. Hij is hoogleraar Psychologie aan de Emory University in Atlanta en directeur van het Living Links Center, onderdeel van het Yerkes National Primate Research Center. 3500 primaten worden daar merendeels in riant verblijven gehouden voor biomedisch en gedragsonderzoek. We spreken elkaar telefonisch, met een oceaan vol fascinerende diersoorten tussen ons in. Eind november komt de wetenschapper en schrijver terug naar de oevers van de rivier wiens naam hij draagt, om in een volle Vereniging te vertellen over beesten, beesten en nog eens beesten.

Zilverrug

Maar nog even over die apen bij psychologie. Op een nacht waren ze ontsnapt. Na hun feestje in het verlaten gebouw waren ze keurig terug in hun kooi gekropen. Deurtje dichtgemaakt, alle sporen uitgewist. Braaf lagen ze de volgende ochtend opgerold in het stro. Alleen de drol op de gang waren ze vergeten op te ruimen. De secretaresse ontdekte de uitwerpselen en verklikte de uitgekookte chimps. 'Is het mogelijk dat apen vooruit denken?' vroeg een senior onderzoeker met pijp in de mondhoek aan de jonge De Waal. De dieren hadden immers hun hok weer netjes dichtgedaan, zodat het zou lijken alsof ze niet van hun plek waren geweest.

Die denkrichting was tamelijk revolutionair in die tijd. Beesten werden nog vooral gezien als domme wezens, enkel gedreven door instincten. Wie suggereerde dat ze wellicht emoties hadden of plannen konden maken, was onwetenschappelijk bezig. Een enkeling – onder wie de pijprokende onderzoeker – waagde zich daaraan. Frans de

gezicht'

Chimpansees in Burgers' Zoo.

Waal zou later uitgroeien tot de zilverrug van het 'dieren zijn intelligenter dan je denkt'-denken.

Bij zijn eigen studie biologie werd hij op het spoor gezet van zijn toekomstige vak. Hij hoorde eens een professor uitleg geven over de zigzagdans van het 'driehoornige stekelbaarsje', een van zijn lievelingsdieren toen hij een kind was. In zijn boek schrijft hij erover: 'Het was de eerste keer dat ik besepte dat wat ik het liefste deed, kijken hoe dieren zich gedragen, een beroep zou kunnen worden.'

De Nijmeegse opleiding classificeert hij terugkijkend als 'goed en solide', maar hij miste het werken met levende dieren.

"Dat deed men nauwelijks. We hadden heel veel practica met dode dieren die in de formaldehyde (sterk water, red.) zaten – dat stonk geweldig."

Frans de Waal in 1982 met Anton (l) en Jan (r) van Hooff.

Dus verliet De Waal na zijn kandidaatsexamen zijn studentenkamer aan de Mariënborg, zwaaide zijn dispuut Quo Vadis uit en vertrok naar het hoge Noorden. "In Groningen hadden ze een heel programma over ethologie (gedragsbiologie, red.)."

Wat ze ook hadden in Groningen: kauwen. Ook die dieren behoorden tot de favorieten uit zijn jeugd – hij had ze als huisdier toen hij samen met zijn vijf broers en ouders in Brabant woonde. Op de universiteit bestudeerden ze het gedrag van de vogels. De Waal nam er twee mee naar huis. Overdag liet hij de ramen van zijn studentenkamer open staan, zodat de vogels in en uit konden vliegen. 's Nachts zaten ze in een hok. Op een dag kwamen ze niet meer terug. Hij gunde ze hun vrijheid. "Ik denk dat ze het wel gered hebben", zegt hij. "Ze waren gewend aan een leven in het wild."

BIO

NAAM: Frans de Waal

GEBOREN: Den Bosch, 1948

OPLEIDING: biologie in Nijmegen en Groningen

WERK: gepromoveerd in Utrecht, nu hoogleraar Psychologie aan de Emory University in Atlanta en

directeur van het Living Links Center van het Yerkes National Primate Research Center. Sinds 2014 ook universiteitshoogleraar in Utrecht.

BOEKEN: auteur van een reeks wereldberoemde boeken over het gedrag van mensapen, waarvan

sommige vertaald in meer dan twintig talen. Dit jaar verscheen zijn bestseller *Zijn we slim genoeg om te weten hoe slim dieren zijn?*

OVERIG: in 2007 door het Amerikaanse magazine *TIME* genoemd in de 'TIME 100: The People Who

Shape Our World', een lijst van de honderd invloedrijkste kunstenaars, wetenschappers, politici, ondernemers et cetera van het moment.

De Waal is getrouwd en woont in Atlanta.

Tienduizend uur

Zelf vloog hij ook uit, naar Utrecht. Daar promoveerde hij bij Jan van Hooff, de grote primatoloog die was opgegroeid tussen de aardvarkens en orang-oetans in Burgers' Zoo – zijn vader was dierentuindirecteur. En zo maakte De Waal van het kijken naar dieren zijn beroep. Minstens tienduizend uur staaarde hij naar chimpansees, schat hij. “Beeldschermen hadden we nog niet. Ik zat in Burgers' Zoo aan de overkant van de gracht, de apen zaten op hun eiland. Er was ook een binnenruimte van waaruit we de dieren konden zien.”

In Arnhem legde De Waal de basis voor zijn loopbaan. Hij ontdekte dat de chimpansees zich met elkaar verzoenden na een conflict. Het leek verdacht veel op het gedrag van mensen na een ruzie. Zijn resultaten werden met gehooon ontvangen. Nu, ruim veertig jaar later, heeft hij daar geen last meer van. De Waal is een gewild spreker, zijn boeken zijn stuk voor stuk bestsellers en in Amerika en Japan is hij een nog grotere bekendheid dan in Nederland.

U komt vaak voorbij in de media. Welke boodschap wilt u verkondigen?

“Wat ik wil, is dat filosofen, antropologen en psychologen meer rekening houden met het feit dat wij in feite dieren zijn. Er is een neiging om te vinden dat de mens iets anders is, iets apart. Daar probeer ik als bioloog tegenin te gaan. De mens heeft een aantal bijzondere eigenschappen, maar is niet zo uniek dat je hem niet als dier kunt beschouwen. In mijn boek schrijf ik: ‘De menselijke cognitie is niets anders dan een variatie op de dierlijke cognitie.’”

Slurf

In ontelbare onderzoeken toont De Waal aan dat dieren emoties hebben, net als wij. Olifanten troosten elkaar met hun slurf en woelmuizen zijn in staat empathie te tonen. De primatoloog beperkt zich al lang niet meer tot apen. In *Zijn we slim genoeg om te weten hoe slim dieren zijn*, beschrijft hij de kunst van het goed onderzoek doen naar dieren.

Jarenlang dachten onderzoekers dat chimpansees geen gezichten konden herkennen. Mensen zouden daar veel beter in zijn. Totdat een student van De Waal in Atlanta de apen niet onderwierp aan een test waarbij ze mensen-gezichten moesten herkennen, maar op een computerscherm foto's van hun eigen soortgenoten voorbij liet komen. Opeens bleken ze net zo goed in het herkennen van gezichten als wij.

Ander voorbeeld: een olifant zou te simpel zijn om zichzelf te herkennen in een spiegel. Tot een student van De Waal op het idee kwam de spiegels die tot dan toe gebruikt werden, te vervangen door veel grotere exemplaren van bijna drie meter in het vierkant. Wat bleek: Aziatische olifant Happy was in een New Yorkse dierentuin prima in staat haar eigen spiegelbeeld te herkennen. Op haar voorhoofd zat een wit kruis, zag ze in de spiegel, en ze begon eroverheen te wrijven.

“De uitdaging is het vinden van tests die passen bij het temperament, de aandacht, de anatomie en de zintuiglijke vermogens van een dier”, aldus De Waal.

Wat is het antwoord op de vraag in de titel van uw laatste boek? Zijn we slim genoeg om te weten hoe slim dieren zijn?
“Ik ben optimistisch. Ik denk dat we inderdaad slim genoeg zijn om een heleboel dingen uit te zoeken over dieren. Er is een nieuwe generatie dierenonderzoekers die buiten de ouderwetse hokjes denkt van ‘dieren handelen instinctief’ en ‘wat ze kunnen, is niet meer dan aangeleerd gedrag’. De afgelopen honderd jaar is het denken over de intelligentie van dieren absoluut veranderd.”

**‘DE MENS IS NIET ZO
UNIEK DAT JE HEM
NIET ALS DIER KUNT
BESCHOUWEN’**

COLUMN

Lucy's law

Lucienne van der Geld is docent notarieel recht en juridisch directeur van Netwerk Notarissen.

Gap

Lijstjes, ik heb het er niet zo op. Niet op to-dolijstjes en ook niet op rankinglijstjes. Maar de krantenkop 'Drie Afrikaanse landen hebben ons voorbij gestreefd' was te prikkelend en ik zwichtte voor de Global Gender Gap Index. Nederland staat op de zestiende plaats en IJsland is hét walhalla voor de vrouw: daar is de *gap* het kleinst. In Groningen is er ook een lijstje. Bij studentenvereniging Vindicat circuleert een 'bangalijs' met foto's en gegevens van studentes, en een rating. Toen dit enkele weken geleden bekend werd, spraken feministes hun afschuw uit. Korte tijd later verscheen de Gap-Index, die hen bevestigt dat het slecht is gesteld met het vrouwvriendelijke klimaat in Nederland. Deze lijstjes hebben me toch aan het denken gezet. Moet ik me hier als niet-feministe druk over maken? Van het lijstje met de 'hete hertjes' lig ik niet wakker. Dat komt misschien omdat die lijstjes er in mijn studententijd ook al waren en het me niet waarschijnlijk lijkt dat ik er ooit op stond. Maar dat je in Nederland als vrouw minder betaald krijgt dan een man voor hetzelfde werk ...

Het glazen plafond en andere uitdagingen voor de vrouw probeer ik zo veel mogelijk met humor te *handelen*. Vooral omdat ik me afvraag of je met de ik-ben-boos-op-de-hele-wereld-houding iets bereikt. Er zitten genoeg voordelen aan het vrouw-zijn die ik schaamteloos uitbuit. Heerlijk die mannelijke collega's die mijn internetaankopen naar mijn auto dragen!

Er zijn nou eenmaal verschillen tussen mannen en vrouwen. In sommige dingen zijn mannen beter, in andere dingen vrouwen. Misschien zijn mannen wel beter in het onderhandelen over hun salaris. Dan is het hoog tijd dat vrouwen bij die mannen in opleiding gaan. Waar kan ik me aanmelden voor de cursus 'hoe onderhandel ik de balkenendenorm'? Dat die norm naar een man is genoemd neem ik voor lief.

HET LEVEN VAN DE EEKHOORN DRAAIT NIET OM TELLEN

Wat is het slimste dier volgens u?

"Dat is nou juist een vraag die ik heel moeilijk kan beantwoorden, want ieder dier heeft de slimheid die hij nodig heeft om te leven hoe hij leeft en te doen wat hij doet. Een olifant vergelijken met een mensaap en een mensaap met een dolfijn is heel moeilijk. Die dieren zijn zo anders, hoewel het alle drie zoogdieren zijn."

Is een eekhoorn minder intelligent dan een mens omdat hij niet tot tien kan tellen? Het leven van de eekhoorn draait niet om tellen. Het is wel van essentieel belang dat hij de nootjes die hij heeft verstoppt, weet terug te vinden als hij honger heeft. De grijze notenkraaker, een vogel, is daar nog veel beter in. Die slaat elke herfst meer dan twintigduizend pijnboompitten op, verspreid over honderden locaties in een gebied van een paar vierkante kilometer. En vindt ze bijna allemaal terug. Laat de mens dat maar eens nadoen. 'Ik vergeet zelfs waar ik mijn auto heb geparkeerd', schrijft De Waal in zijn laatste bestseller. Ofwel: het rangschikken van cognitie langs één dimensie is een zinloze oefening.

Sinds 2014 bent u behalve prof in Atlanta, ook universiteits-hoogleraar in Utrecht. Komt u op een dag terug naar Nederland?

"Nee, wij blijven in Atlanta. Ik leid nu een soort dubbellevens, want ik heb ook een appartement in Utrecht en geef daar in de zomer colleges. In Atlanta geef ik ook nog les, maar heb ik mijn onderzoeksteam inmiddels verkleind. Ik doe nog een aantal projecten. Eentje in Arnhem, eentje in Afrika en eentje in een ziekenhuis in Atlanta – dat laatste is een studie naar mensen."

Na een leven lang dieren bestuderen, neemt u nu het gedrag van de soort 'mens' onder de loep?

"Ja. Ik observeer mensen in operatiekamers van Emory Hospital, het grootste ziekenhuis van het zuiden van de VS. Er wordt de hele dag geopereerd en net als in Nederlandse ziekenhuizen zijn er soms conflicten tussen chirurgen, anesthesisten, assistenten en verpleegkundigen. In plaats van de mensen te vragen wat er precies gebeurde en onbetrouwbare antwoorden te krijgen, zitten we met een iPad in de ruimte en maken aantekeningen. Net als we dat bij chimpansees doen."

En? Wat zijn uw conclusies?

"Dan kan ik nog niet zeggen. We zijn het onderzoek op dit moment aan het afronden." *

FRANS DE WAAL GEEFT DINSDAG 29 NOVEMBER EEN LEZING IN CONCERTGEBOUW DE VEREENIGING IN NIJMEGEN. EEN KAARTJE KOST TIEN EURO (STUDENTEN EN MEDEWERKERS BETALEN VIJF EURO). RESERVEREN KAN VIA RU.NL/RADBOUDREFLECTS

Het laatste boek van Frans de Waal verscheen dit voorjaar en werd een bestseller.

In deze rubriek controleert Vox of uitspraken op en over de universiteit wel kloppen. Deze maand een uitspraak van Gusta Cirkel, directeur van het Facilitair Bedrijf, die tegenover de universitaire medezeggenschap geruststellende woorden sprak over het prijspeil van de nieuwe campussupermarkt van de Spar-keten.

Tekst: Paul van den Broek

DE UITSPRAAK:

‘Spar University is vergeleken met AH to go 20 procent goedkoper.’

Wanneer werd dit gezegd?

Gusta Cirkel, (nog even) directeur van het Facilitair Bedrijf, zei dit tijdens de Gezamenlijke Vergadering op 1 november in een beraad over de nieuwe campussupermarkt. Aanstond voorjaar gaat de al jarenlang gekoesterde wens van studenten in vervulling, met de opening van een Spar-supermarkt in de hal van het Erasmusgebouw. Mooi, zo'n supermarkt, maar is de Spar niet te duur, willen de studenten weten.

Is de Spar duur?

Spar als buurtwinkel is inderdaad duur, zoals elke kleine buurtsuper duurder is, maar met de nieuwe universiteitsformule Spar University heeft de tot dusver oubollige keten zich een fris en goedkoop imago aangemeten, succesvol in de strijd met andere 'snelle formules' als AH to go. Nijmegen is al de zesde campus met een Spar, AH to go heeft het nakijken. Maar is de student inderdaad beter af met zo'n Spar University? Ja, zegt Spar keer op keer bij de opening van weer een nieuw filiaal. 'Onze prijzen liggen 20 tot 30 procent' lager, luidde het bij de komst aan de VU Amsterdam. In Eindhoven ging de woordvoerder nog een stapje verder, door een '35 procent lager prijspeil' te beloven. Steeds vergeleken met een AH to go. De uitspraak van Cirkel over het lagere prijspeil kan dus kloppen, met één mits: de Spar is mogelijk niet de beste bron om hier iets over te zeggen.

Wat is het verlossende woord?

Vox is gaan winkelen, met op het boodschappenlijstje vijftien artikelen (negen van het A-merk, zes van het huismerk (zie kader). De afrekening bij AH to go op het Nijmeegs station: 24,78 euro. Dezelfde boodschappen bij Spar University (Uithof Utrecht) kosten 22,06 euro. Het verschil van bijna drie euro

(11 procent) is aardig, maar de belofte van Cirkel is volgens dit lijstje te rooskleurig.

Waarop baseert Cirkel het belofte prijsverschil?

Vox vroeg het drie keer maar kreeg geen antwoord. We checken nog even bij Spar Nederland of die inderdaad zoveel goedkoper is dan AH to go. Ja, zegt de woordvoerder. Hij maakt een onderscheid tussen de snelle eet- en drinkproducten voor tussendoor – het 'to go-assortiment' – en gewone supermarktspullen. Die eerste categorie beslaat in de filialen op de campus liefst 70 procent van de schappen. "Juist naar deze producten zoals verse jus, een croissant of een maaltijdsalade is onder studenten en medewerkers veel vraag, en daarmee is Spar volgens de laatste opgave 35 procent goedkoper. Daarmee zijn we echt de goedkoopste van Nederland." Het prijsverschil van slechts 11 procent op het lijstje van Vox heeft volgens hem te maken met het relatief grote aantal normale producten. *

	AH to go	Spar University
halfje wit	1,20	1,02
1 banaan	0,75	0,60
onsje ham	2,25	1,36
flesje cola	1,75	1,25
chips	1,69	1,35
AA drink	1,60	1,50
vlokken	1,89	1,74
cup a soup	0,99	1,13
tampons	2,49	2,37
halfje melk	1,00	0,65
2 ons kaas	2,41	2,80
koffie	3,99	3,23
speculaasjes	1,29	1,79
rijst	0,89	0,78
paracetamol	0,59	0,49
Totaal	24,78	22,06

* De eerste 9 producten zijn van A-merken, de laatste 6 van het huismerk.

Is dat zo?

4X21

21 worden doe je maar één keer. Onder studenten is het een trend van dat feestje iets heel bijzonders te maken. Bij voorkeur thuis bij de ouders, met soms wel veertig vrienden, al dan niet in lederhose.

Tekst: Wiep de Lygny / Foto's: Getty Images, iStock

Binnen disputeren en studentenverenigingen is een 21-diner inmiddels vanzelfsprekend. Met een grote groep vrienden trekken ze naar het ouderlijk huis van de jarige. Soms is dat één selecte vriendengroep (jaarclub, bestuur), anderen vragen ook vrienden van de middelbare school of huisgenoten aan te schuiven. In het ouderlijk huis doen ze zich te goed aan een overvloedig diner, bij voorkeur geserveerd door de ouders. Wat ze ook doen: het feestvarken compleet voor gek zetten. Met liedjes, speeches of gedichten. De jarige gaat door de grond, terwijl ouders, broertjes en zusjes met rode oortjes luisteren naar beschamende verhalen over de seksuele escapades of dronkenmansacties van de 'brave' student.

Waarom de traditie nu precies is gelinkt aan de 21ste verjaardag, is niet helemaal duidelijk. Je bent immers al op je achttiende meerderjarig. Vanaf die leeftijd mag je drinken, stemmen en autorijden. Volgens de wet ben je op je 21ste echter pas zelfstandig in die zin dat je ouders niet meer verplicht zijn je te ondersteunen in levensonderhoud en studiekosten. Voor sommige beroepen is 21 jaar ook de minimumleeftijd. In de Verenigde Staten is 21 jaar worden wel bijzonder, omdat je dan eindelijk legaal aan het bier of de wijn mag, een gegeven dat door sommigen op buitensporige wijze gevierd wordt. Net als Halloween is het 21-diner de oceaan overgestoken.

VIER NIJMEEGSE STUDENTEN
VERTELLEN OVER DE AVOND DIE
ZE NIET SNEL ZULLEN VERGETEN.

'IK WERD AARDIG VOOR LUL GEZET. ALLE BLUNDERS UIT MIJN BESTUURSJAAR KWAMEN VOORBIJ'

NAAM: MEREL VAN TOORENBURG (21) **STUDIE:** HAN SPORT, GEZONDHEID EN MANAGEMENT **DATUM DINER:** 18 DECEMBER 2015 **AANTAL GASTEN:** 14 **THEMA:** GEEN

Merel van Toorenburg pakte het *old school* aan. Ze schreef de uitnodigingen met de hand en stopte ze persoonlijk bij alle gasten in de brievenbus. Aan tafel zaten eind vorig jaar vooral schaatsliefhebbers; Van Toorenburg is oud-bestuurslid van studentenschaatsvereniging Lacustris en bestuurslid van de Nederlandse Studenten Schaatsunie (NSSU). Maar ook opa was erbij: "Ik heb een goede band met hem", zegt ze. En hij vermaakte zich prima. "Hij heeft het nog steeds over mijn 21-diner." Van Toorenburg nodigde zowel vrienden als vriendinnen uit. De dames kwamen in cocktailjurkjes, de heren droegen een overhemd en een jasje. "Het was in december, dus de tafel was gedekt in kerst sfeer. Met kerstservies en een boom in de hoek. Heel gezellig!" De voorzitter van Lacustris hield een gedenkwaardige speech: "Ik werd aardig voor lul gezet. Alle blunders uit mijn bestuursjaar kwamen voorbij", vertelt Van Toorenburg lachend.

Zo fanatiek als haar vrienden zijn in de sport, zo competitief zijn ze ook als het gaat om het 21-diner. "Over twee weken hebben we weer een 21-diner van een bestuursgenootje. Zij probeert alles te overtreffen. Ze kwam ook met handgeschreven uitnodigingen, voert een dresscode en heeft een jaar geleden al bedacht wat ze gaat koken."

'ALLE GASTEN KREGEN EEN EIGEN BIERPUL MET ONZE FOTO EROP'

NAAM: ANNE KERKHOF (23)
STUDIE: TANDHEELKUNDE
DATUM DINER: 21 MEI 2016
AANTAL GASTEN: 60
THEMA: OKTOBERFEST

Omdat ze het rond haar 21ste verjaardag te druk had, stelde Anne Kerkhof, lid van Meisjesdispuut Nausikaä, haar 21-diner een paar jaartjes uit. Gevolg was dat haar gastenlijst maar bleef groeien. "Als je vijf jaar studeert, ken je heel veel meiden. Het dispuut, allerlei clubjes ..." Al die dames zouden niet om de eettafel in haar ouderlijk huis passen, realiseerde ze zich. Toen kwam

ze op het idee haar 21-diner samen met haar broer, student in Rotterdam, te vieren. Omdat ze al sinds haar jeugd met haar ouders en broers in de Ardennen komt, was de locatie snel bepaald. Decor van de avond: twee grote feesttenten met bierafels en een groot veld waar iedereen zijn tentje kon opzetten. Kerkhofs broer is gek op het Oktoberfest: "Al onze vrienden kwamen dus in lederhose en dirndl en ze kregen ieder een eigen bierpul met een foto van ons erop geplakt", vertelt ze.

De taakverdeling: "Mijn broer regelde de technische dingen, ik de aankleding. Mijn oudere broer had kip aan het spit gemaakt en mijn vader werkt bij een krokettenfabriek, dus die zorgde ervoor dat we genoeg bitterballen en kroketten hadden." Van de meiden kreeg ze een traditioneel 21-diner-cadeau: "Een fotoalbum. En dat staat ongeveer zo ver open [ze houdt haar handen twintig centimeter uit elkaar] omdat er zoveel ingeplakt is."

Na het diner schoven alle gasten in recordtijd de tafels aan de kant voor een geweldig bierfeest met heel veel foute muziek.

'JE LAAT JE VRIENDEN UIT NIJMEGEN EEN BEETJE JE KOMAF ZIEN'

NAAM: JOERI HEGGER (22)
STUDIE: BACHELOR INTERNATIONAL BUSINESS ADMINISTRATION AFGEROND, NU BESTUURLID BIJ AIESEC
DATUM DINER: 24 AUGUSTUS 2016
AANTAL GASTEN: 23
THEMA: SMOKING HOT

'WE HEBBEN GOED UITGEPAKT MET ZEVEN GANGEN'

NAAM: MARIEKE KOLKMAN (22)

STUDIE: GENEESKUNDE
DATUM

DINER: 8 OKTOBER 2016

AANTAL GASTEN: 15

THEMA: CASUAL CHIC

"Ik wist eerst niet wat een 21-diner inhield", vertelt Marieke Kolkman. Via een vriendin die bij een dispuut zit, zag ze foto's van diners op Facebook en ze besloot de toon te zetten in haar vriendinnengroep door er als eerste eentje te organiseren. Ze werd dan wel geen 21 maar 22, het concept was hetzelfde. Zes studievriendinnen, een huisgenootje en drie vriendinnen van de middelbare school stonden op haar gastenlijst. Een week van tevoren verzor ze pas het thema: casual chic. "Ik draag zelf nooit jurkjes of hakken, maar ik had zoiets van: 'vandaag kan het'."

Lekker eten stond centraal tijdens Kolkmans diner: "Mama en ik vinden koken heel leuk, dat is helemaal ons ding. Dus we hebben goed uitgepakt

met zeven gangen." Als grote verrassing hield haar moeder een speech en verzorgde ze een diavoorstelling over vroeger, vertelt Kolkman: "Marieke die geboren is, Marieke die een heel lelijke zonnebril op heeft ..." Van haar vriendinnen kreeg ze een groot fotoboek met in het midden een blik op haar toekomst. Echtgenoot en kinderen waren al in de afbeelding gefotoshopt. De gevreesde 21-dinerspeech door vriendinnen bleef Kolkman gelukkig bespaard. "Maar ik ben ook wel de rustige van onze groep, ik denk dat het bij andere vriendinnetjes wel anders zal zijn." Een van de andere meiden geeft binnenkort ook een 21-diner. "Ze heeft expliciet gezegd dat we het netjes moeten houden, want er zijn heel veel dingen die haar ouders niet weten."

Joeri Hegger zit bij onafhankelijk Heerendispuut Faunus. "Bij ons mag je doen wat je wilt", zegt hij. Faunus kent geen strenge regels rond de 21-traditie. Creativiteit wordt gewaardeerd. Volgens Hegger draait een 21-diner hierom: "Je laat je vrienden uit Nijmegen een beetje je komaf zien. Hoe leefde ik vroeger en wie waren mijn vrienden?"

Ten tijde van zijn diner was er een hittegolf. Zijn kleine thuisdorpje in de buurt van Venlo was al meerdere malen uitgeroepen tot warmste plek van Nederland. Vandaar dat hij het thema *smoking hot* bedacht.

Voordat de heren aan tafel gingen, dronken ze biertjes bij de Hertog Jan-brouwerij en genoten ze (ook met een biertje) van het uitzicht over de Maas. Strak in pak was met deze temperaturen geen goed plan, dus de dispuutsleden dineerden in zwembroek. Op het menu: "De lekker-

ste spareribs ooit, van de barbecue." Heggers vader had twee dagen vrij genomen voor de voorbereidingen. Terwijl de 23 mannen de spareribs opkloven, volgden de formaliteiten: een speech van de praeses en een gedicht van een van Heggers jaargenoten. Zijn vrienden pakten hem hard aan. "Dat hoort er wel echt bij", vertelt hij. "Er werden allemaal dingen verteld die mijn ouders eigenlijk echt niet mochten weten." Pa en ma lagen gelukkig dubbel van het lachen. En deden er een schepje bovenop door gênante verhalen uit zijn jeugd publiek te maken. Voor één keer mocht Hegger, in de tuin van zijn ouderlijk huis, in plaats van de praeses het dispuutlied aanheffen. En als kers op de taart (of zoals ze bij Faunus zeggen: 'de *cream* op de *pie*') gingen ze met zijn ouders naar de kroeg. "Ze stonden gewoon mee te partyen."

In een ver verleden hebben ze al eens gestudeerd, maar nu zijn ze terug. Chantal, Frans en Huub zijn 50-plus en zitten opnieuw in de collegebanken. 'Voor mijn eerste tentamen in dertig jaar was ik bloednerveus.'

Tekst: Lara Maassen, Mathijs Noij en Martine Zuidweg / Foto's: Duncan de Fey

50-PLUS STUDENT

HUUB VROMEN (66): 'IK STUDEER PUUR UIT INTERESSE'

Student verkorte bachelor filosofie

"Ik ging vorig jaar met pensioen en een dag later zat ik al in de collegebanken. Ooit studeerde ik wiskunde in Nijmegen. Het was helemaal niet mijn doel om daarna leraar te worden, maar ik rolde toevallig in het onderwijs en dat bleek zo leuk dat ik er altijd ben blijven werken. Maar ik ben ook altijd blijven studeren. Eerst een premaster en master Management-wetenschappen aan de Open Universiteit, later nog een paar vakken bij rechten. Bij de Open Universiteit doe je alles alleen, dat is zo eenzaam. Ik had zin om weer echt in een collegezaal te zitten.

Ik wilde een studie die je niet doet voor de toepassing, maar puur uit interesse. Zoals ik ook ooit aan wiskunde begon, eigenlijk. Ik zag in het begin wel op tegen al die

jonge studenten, maar het valt reuze mee. Het contact is juist inspirerend. Mijn groep van vorig jaar zie ik nog steeds.

De studie kost me meer tijd dan ik had verwacht. Het is wat dat betreft gewoon een fulltime baan. Mijn geheugen is minder dan toen ik jong was, maar misschien is mijn begrip wel beter. Daarbij vind ik filosofie nog veel interessanter dan ik al dacht. Bij mijn laatste baan, als bestuurder van de scholengroep Rijk van Nijmegen, gaf ik leiding aan achthonderd man, nu studeer ik puur voor mezelf.

De premaster heb ik al, maar ik wil nog een paar vakken extra doen. En hierna? Het liefst nog een master. Misschien in Amsterdam, want daar geven ze veel taal filosofie en logica. Alleen: het is zo duur. Nog wat vakken bij rechten lijkt me ook leuk. Maar stoppen met studeren? Absoluut niet."

**CHANTAL HUIJGEN
(55): 'VRESELIJK
ALS ZE U TEGEN
ME ZEGGEN'**

**Masterstudent Geestelijke
verzorging bij religie-
wetenschappen**

"Mijn dochters weten niet beter dan dat hun moeder studeert. Als ik daar al te enthousiast over vertel aan tafel, kappen ze me vrij snel af: 'Mam, hou op!' Zelf studeren ze op dit moment ook. Als je tien jaar geleden tegen mij had gezegd dat ik nu een master zou doen, had ik je keihard uitgelachen. Ik deed toen een opleiding bij de vrijzinnige protestanten, die mondde later uit in een hbo-diploma. Het vak dat ik het allerleukst vond, was geestelijke verzorging. Terwijl ik altijd heb gedacht dat de gezondheidszorg niets voor mij was. Ik werkte in de pr en communicatie.

Mijn man zei nog: 'Ik dacht dat je een cursusje ging doen'. En nu ben ik dus al bezig met mijn master hier op de universiteit, naast mijn baan in de ouderenzorg als coördinator geestelijke zorg. Ik zocht verdieping en die heb ik hier gevonden. Voor mij geeft het een extra dimensie om tussen jonge mensen te zitten. Ik vind het vreselijk als ze u tegen me zeggen, maar dat gebeurt gelukkig niet vaak. Bij het vak klinische onderzoeksmethoden moet je een onderzoeksvoorstel inleveren. En dan zie ik om me heen van die verfrissende down-to-earth onderzoeksplannen. Heerlijk. Het onbevangene vind ik leuk, niet gehinderd zijn door levenservaring. Soms zeggen medestudenten: 'Maar jij weet hoe het werkt, jij hebt al een baan.' Alsof ik de wijsheid in pacht heb. Niet dus. Toen ik op mijn achttiende aan kunstgeschiedenis begon, vond ik dat wetenschappelijke verschrikkelijk. Ik ben meer een doener, dacht ik, ik moet iets praktisch doen. Nu vind ik het allemaal zó interessant. Dat had ik niet van mezelf verwacht."

**FRANS NIES (60):
'ZELFS MIJN
DOCENTEN ZIJN
JONGER DAN IK'**

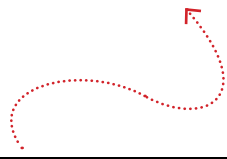
**Derdejaarsstudent
kunstgeschiedenis**

"Je bent als oudere student wel een buitenbeentje. Zelfs mijn docenten zijn meestal jonger dan ik. Ik probeer dat ook niet te veranderen. Ik wil mezelf niet opdringen in colleges: vroeger had ik er ook een hekel aan als een oudere student steeds zijn vinger opstak.

Ik kom net terug van de vierde langdurige excursie binnen de studie. Deze keer was het negen dagen kathedralen kijken in Zuid-Engeland. Als je zo lang met een groep op pad bent zijn veel barrières wel geslecht. Maar het leeftijdsverschil blijft en dat moet je ook niet willen ontkennen. Gelukkig heeft kunstgeschiedenis veel excursies. Dat helpt enorm bij het beter leren kennen van elkaar. Omdat ik kon stoppen met werken deed zich de kans voor om te gaan studeren. Ik koos kunstgeschiedenis omdat het al langer mijn grote passie is. En als een docent een boek aanbeveelt, waarom zou ik het dan niet lezen? Bij jonge studenten groeit de interesse in hun vakgebied tijdens de studie. Bij mij was die interesse er meteen al.

Voor mijn eerste tentamen in ruim dertig jaar was ik bloednerveus. Inmiddels ben ik zeker van mijn zaak: ik weet dat het wel gaat lukken. Dit collegejaar wil ik mijn bachelor halen. Daarna ga ik de master volgen. Nee, geen researchmaster, daar zijn de plekken beperkt. Ik wil een jonge student niet in de weg zitten. Maar na de master wil ik wel dóór: wie weet met een publicatie, en misschien wel als buitenpromovendus."

Het spandoek van de NEC-
supporters voor de wedstrijd
tegen Vitesse op 23 oktober

VITESSE IS IDEALE

DE VIJAND

Voetbal slechts een spelletje? Onderzoeker Jon Verriet verdiepte zich in de geschiedenis van de Gelderse voetbalclubs NEC, Vitesse en De Graafschap. 'De Gelderse derby? Die ging vroeger tussen Vitesse en Quick.'

Tekst: Mathijs Noij

Net voor de wedstrijd tussen NEC en Vitesse van 23 oktober rolt het Nijmeegse publiek een metershoog spandoek uit: 'Gelders trots'. De woorden worden geflankeerd door een tekening van een uitbundig juichende Jeffrey Leiwakabessy, held van de club.

Het is echter een ander 'kind van de club' dat de aandacht op zich vestigt tijdens de wedstrijd. Uitgerekend Navarone Foor, jarenlang actief geweest voor NEC maar sinds deze zomer in dienst van Vitesse, maakt het eerste doelpunt in de Gelderse derby. Hij neemt wraak op iedereen die hem in de weken daarvoor door het slijk haalde vanwege zijn overstap naar Vitesse.

Foor wist wat hem te wachten stond, zo erkende hij later voor de camera's van de NOS. NEC en Vitesse zijn immers aartsrivalen. Fanatieke supporters beginnen al weken voor de Gelderse derby met het maken van spandoeken en het voorbereiden van sfeeracties.

Historicus Jon Verriet verdiept zich in de rivaliteit tussen de Gelderse clubs Vitesse, NEC en de Graafschap. De gemoederen lopen tijdens derby's vaak hoog op. Die vijandigheid tussen de clubs is niet van alle tijden, zegt hij. "Vroeger", Verriet heeft het over de tijd dat voetballers nog geen stuiver verdienden en voetbalschoenen nog zwart waren, "speelde Vitesse om de eer van de provincie tegen het Nijmeegse Quick, dat toen hoger in de pikorde stond dan NEC."

Quick had veel gemeen met Vitesse, vertelt Verriet. "Het waren allebei 'heerenclubs', waar de elites van Nijmegen en Arnhem elkaar trof-fen." De rivaliteit tussen Quick en Vitesse was dan ook van een andere aard dan die tussen NEC en Vitesse anno 2016. "Toen gingen wedstrijden gepaard met het uitwisselen van

cadeaus en andere hoffelijkheden.” Dat is tegenwoordig moeilijk voor te stellen als ‘Nijmegen’ en ‘Arnhem’ tegen elkaar voetballen. Tijdens de derby moet de scheidsrechter de wedstrijd stilleggen: Vitesse-speler Lewis Baker wordt belaagd met volle bekertjes bier.

De spelers van Vitesse en NEC die vandaag op het veld staan, mogen niet klagen over hun salaris. In de eerste helft van de twintigste eeuw heerste er echter nog een taboe op het verdienen van geld met voetbal. “Vooral in de betere kringen, zoals bij Quick, vond men dat *not done*. Het moest allemaal wel gezellig blijven”, vertelt Verriet. Een stervoetballer als Faas Wilkes, Nederlands beste voetballer vóór Johan Cruyff, had daar ook last van: hij week uit naar Milaan om geld te verdienen bij Internazionale. Als straf werd hij toen een aantal jaar uitgesloten van het Nederlands elftal.

“De Gelderse derby veranderde toen het betaald voetbal in 1954 werd opgericht”, zegt Verriet. “Quick wilde amateurclub blijven. NEC besloot daarop Nijmegen te vertegenwoordigen in het professionele voetbal.” Vanaf dat moment kwamen Quick en Vitesse elkaar niet meer tegen in competitieverband en was het gedaan met de vriendelijke rivaliteit.

Op het veld maakt verdediger Dario Dumic vlak voor tijd met een kopbal de 1-1. De fans van NEC vieren het gelijkspel als een overwinning. Niets zo erg als verliezen van de ‘Arneppers’.

Emancipatiestrijd

Van oorsprong is NEC een club van de fabrieksarbeiders.

Vitesse is, historisch gezien, de club van de bestuurlijke elite in de provinciehoofdstad. En De Graafschap is van de Achterhoekse boeren. “Natuurlijk gaan er tegenwoordig niet alleen maar lageropgeleiden naar NEC en boeren naar De Graafschap”, zegt Verriet. Toch worden de imago's door De Graafschap en NEC wel in stand gehouden.

“NEC en De Graafschap cultiveren hun oorsprong zelfs”, zegt Verriet. “Vooral bij De Graafschap doen ze dat uitmuntend – daar is het historische stereotype onderdeel van de

Jan Peters van NEC staat tegenover Willy Veenstra van Vitesse tijdens de Gelderse Derby op 15 september 1974

niet te koop met je elitaire oorsprong”, denkt Verriet – en het is de vraag hoe zeer het Vitessepubliek zich tegenwoordig kan vinden in die typering.

Maar er is ook een bijzondere overeenkomst tussen de clubs. Vitesse, NEC en De Graafschap hebben in het verleden alle drie, op hun eigen manier, een emancipatiestrijd gevoerd. “NEC versterkte de positie van de arbeiders in de stad”, zegt Verriet. “En de oprichting van De Graafschap in 1954 betekende dat veel Achterhoekers eindelijk het gevoel kregen zichtbaar te zijn voor de rest van het land.”

Vitesse kwam op voor heel Oost-Nederland, zo stelt Verriet vast. “Aan het einde van de negentiende eeuw maakte het Westen de dienst uit in het voetbal. Aan het landskampioenschap mochten zelfs geen clubs uit Oost-Nederland

meedoen. Mede door Vitesse kwam daar in 1898 verandering in.” Dat had wel een – wellicht onbedoeld – bijeffect: Vitesse plaatste zich boven de andere professionele clubs in Gelderland, wat zijn sporen heeft nagelaten in de rivaliteit van vandaag.

Daar deed de club in 1900 nog eens een schepje bovenop, door de blauw-witte tenues, met de stadskleuren van Arnhem, in te wisselen voor geel-zwarte kleding, in de kleuren van de

branding van de club. De geuzennaam van het elftal, de Superboeren, vind je overal terug. In het clublied, bijvoorbeeld, en de leden van de kidsclub heten Superboertjes. Er hangt zelfs een klomp aan het stadion.” Bij NEC vond Verriet ook verwijzingen naar het volkse imago, bijvoorbeeld in jubileumboeken. Bij Vitesse, met zijn elitaire imago, is dat een ander verhaal. “Je loopt als voetbalclub

'MENSEN NOEMEN ZICH NIET EEN GELDERLANDER, MAAR WEL NIJMEGENAAR, ARNHEMMER OF ACHTERHOEKER'

Jon Verriet (31) doet sinds dit voorjaar onderzoek naar de historische connectie tussen de drie Gelderse clubs De Graafschap, NEC en Vitesse en hun stad en regio. Vooral oude kranten en jubileumboeken zijn voor hem belangrijke bronnen. Specifiek bekijkt hij de rol die rivaliteit heeft gespeeld bij het ontstaan en veranderen van clubculturen.

Het onderzoek wordt uitgevoerd in opdracht van Dolly Verhoeven, hoogleraar Gelderse geschiedenis, en Marjet Derks, projectleider van de onderzoeksgroep Sportgeschiedenis en sinds 1 november hoogleraar. Verriet studeerde cultuurgeschiedenis aan de Universiteit Utrecht en deed eerder historisch voedselonderzoek. Specifieker: naar de opkomst van de opwarmmaaltijd. “Geschiedenis vind ik vooral interessant als het alledaags wordt. Dat is bij eten en voetbal het geval.”

Verriet is kind van Gelderse ouders, maar opgegroeid in Den Haag. Zijn favoriete club is niet ADO Den Haag, maar amateurvereniging HBS.

provincie Gelderland. Voorzitter Chris Engelberts zei toen in de bestuursvergadering: "Ik meen, dat daar waar wij ons nog steeds kunnen beroemen mede tot de beste clubs van Gelderland te behoren en onze vereniging gevestigd is in de hoofdplaats van die provincie wij ons met gerust geweten kunnen tooien met hare kleuren geel-zwart."

"Deze territoriale claim", zo noemt Verriet het, "leeft ruim een eeuw later nog altijd voort." Hij wijst op de vele spandoeken onder de aanhangers van de drie Gelderse clubs, die allemaal aanspraak maken op de titel 'nummer één van Gelderland'. "Gelderland mag als provincie geen sterke identiteit hebben, zoals Limburg of Zeeland, maar toch willen de supporters wél het gevoel hebben dat hún club de provincie representeert. Zie het spandoek dat NEC tijdens de laatste derby ontvouwde, of die in GelreDome van afgelopen seizoen met de tekst 'Sinds 1892 de nummer 1 van Gelderland'."

Karel Aalbers

Rivaliteit komt en gaat, zo is een van de vaststellingen van Verriet. Hoewel de vijandelijkheden tussen Vitesse en NEC, en in mindere mate De Graafschap, niet zomaar zullen verdwijnen, is de beleving van de Gelderse rivaliteit niet altijd hetzelfde geweest. Verriet vond een dip in de beleving in de jaren tachtig – waarschijnlijk door de matige sportieve prestaties van de clubs. In de jaren negentig borrelen de sentimenten juist op tot een hoogtepunt.

De sportieve prestaties van alle drie de clubs zorgden ervoor dat de wedstrijden ook ergens om gingen. Vitesse eindigde meerdere seizoenen als derde, terwijl ook NEC en De Graafschap grotendeels in de Eredivisie voetbalden. Maar het waren vooral uitspraken van Vitessevoorzitter Karel Aalbers die kwaad bloed zetten bij de Gelderse concurrenten. Verriet: "Hij zei onder meer dat er eigenlijk maar plaats was voor één Gelderse profclub en dat die natuurlijk in het GelreDome zou moeten spelen, het stadion dat dankzij Aalbers in Arnhem is gebouwd. FC Gelderland, zo heette de toekomstige club die hij voor ogen had." Met die woorden gaf de voorzitter, die voor NEC en De Graafschap een rol weggelegd zag als satellietclubs, de regionale superioriteit van Vitesse extra schwing. Alsook de haat van de andere clubs jegens Vitesse. "Vitesse heeft erg zijn best gedaan om de ideale

Het eerste team van De Graafschap in 1954.

Eftalfoto van Vitesse uit het seizoen 1897-1898, toen nog in wit-blauwe tenues.

Foto uit 1905 van Eendracht, een van de clubs die in 1910 zouden fuseren tot NEC

vijand te zijn voor NEC en De Graafschap."

Daar kwam nog eens bij dat energieleverancier Nuon vele miljoenen gulden investeerde als hoofdsponsor van Vitesse, terwijl de provincie grootaandeelhouder was van het bedrijf. "Uit protest tegen Nuon, dat ook de stroom leverde aan NEC, doofde de club de lichtmasten van De Goffert tijdens de wedstrijd met TOP Oss in 1992, waardoor de wedstrijd stilgelegd moest worden. Ook financierde de provincie een deel van stadion GelreDome.

Afkeer

Volgens Verriet sluit zijn onderzoek "bijna naadloos" aan op dat van Dolly Verhoeven, hoogleraar Gelderse geschiedenis. Dé Gelderlander bestaat niet, zei Verhoeven tijdens haar

oratie vorig jaar. Verhoeven beschrijft het belang van regionale identiteiten van de bevolking in Gelderland, die altijd sterker zijn geweest dan het provinciale gevoel.

Verriet: "Mijn onderzoek bevestigt haar these dat Gelderland een lappendeken is van regionale identiteiten. Mensen noemen zich niet een Gelderlander, maar wel Nijmegenaar, Arnhemmer of Achterhoeker. Voetbal versterkt dat regionale gevoel." Toch vond Verriet ook momenten in de geschiedenis dat er sprake was van een 'hogere' identiteit – maar daarvoor moeten we terug naar de tijd dat er nog district-wedstrijden werden gespeeld tussen Oost- en West-Nederland. Want als er iets is dat de Gelderlanders bindt, is het wel de gezamenlijke afkeer van het Randstedelijke. *

HELLO NEDERLANDERS, CAN WE MINGLE?

Buitenlandse studenten vinden Nederland vooral leuk als ze kunnen mengen met de Nederlanders. Dat is nog niet zo eenvoudig. Want feestjes en bijeenkomsten zijn vaak doordeweeks, als zij hard aan het studeren zijn voor hun duurbetaalde collegegeld. Wat te doen?

Tekst: Ming Zhu / Kaders: Jozien Wijkhuijs / Foto: Erik van 't Hullenaar, iStock

Afgezien van wat schoonheidsfoutjes spreekt de Duitse Vivien Kühnen vlekkeloos Nederlands. De eerstejaarsstudent psychologie heeft in Duitsland drie jaar Nederlands gevolgd op de middelbare school en kwam veel in aanraking met de Nederlandse taal, doordat ze dicht bij de grens woont. Bovendien grijpt ze elke mogelijkheid aan om haar Nederlands bij te schaven.

Desondanks voelt Kühnen zich niet vrij als ze in Nederlandse groepen spreekt: "Ik voel meer afstand als ik Nederlands praat. In een groep kost het me veel energie om alles bij te houden. Iedereen gebruikt weer eigen unieke woorden en in een groep kun je niet telkens vragen wat die betekenen." Het is een van de redenen waarom ze

naar Duitse medestudenten toetrekt. "Ik ervaar sneller een klik met Duitsers, ook omdat we veel gemeen hebben en dezelfde humor delen."

Stephanie Buah komt uit Ghana en studeert International business administration. Ze vindt het lastig om aansluiting te vinden met Nederlandse studenten. "In groepen, zoals mijn werkgroep, vraag ik andere studenten meestal wel om Engels te praten. Maar er komt altijd een moment dat ze terugschakelen naar het Nederlands, waarna ik me buitengesloten voel. Dan sta ik er *awkward* bij en druip ik uiteindelijk af."

Met de start van zes nieuwe Engelstalige bachelors is het aantal buitenlandse studenten op de campus dit jaar flink gegroeid. En hier blijft het niet bij, want er staan

TILBURG: WEKELIJKS SAMEN ETEN EN BUDDY'S

In Tilburg werkt de universiteit samen met I*ESN, een studentenvereniging voor internationale studenten. Dat blijkt in de praktijk goed te werken. I*ESN heeft drie programma's: een voor exchange-studenten, een voor bachelorstudenten en een voor masterstudenten.

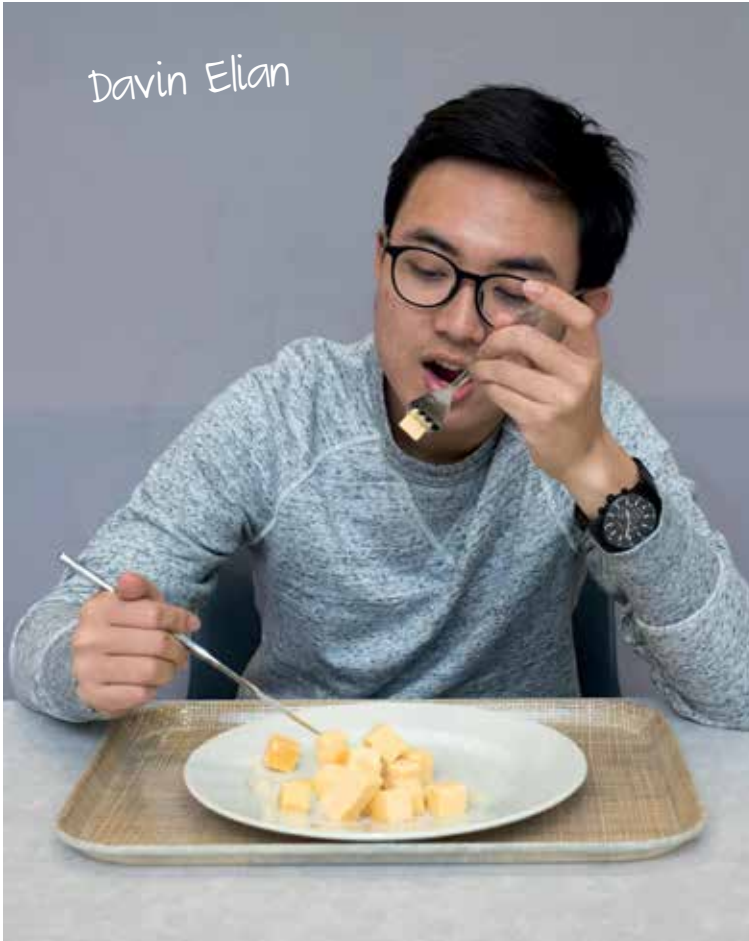
Nederlandse mentoren begeleiden de exchange-studenten in groepjes. Tijdens hun tijd in Tilburg eten ze elke week samen met een andere mentor-groep en daarna gaan ze naar de sociëteit van I*ESN voor een wekelijks feest. Masterstudenten worden ook onderverdeeld in

groepen, en begeleid door Nederlandse 'buddy's'. Ze dineren elke twee weken gezamenlijk. Buitenlandse studenten die voor een hele bachelorstudie naar Tilburg komen, worden verdeeld in jaarclubs, gemengd met Nederlandse studenten die zich aansluiten bij I*ESN. Zij krijgen

ook twee groepsleiders en eten en feesten samen. Volgens Zico Sangers, integratiemanager bij I*ESN, zijn studenten blij met de manier waarop de opvang van buitenlandse studenten in Tilburg is geregeld. "We werken veel samen met het International

Office. Als zich daar een internationale student meldt die zich niet thuis voelt of niet goed in zijn vel zit, nemen ze contact met ons op. Wij bellen dan de buddy's en vragen of ze diegene kunnen opnemen in de groep en kunnen helpen zijn of haar plek te vinden."

Davin Elian

Elen Asatryan

Elada Panavaitė

Qiaoling Xie

DE GRETIGHEID OM DE NEDERLANDSE TAAL TE LEREN IS GROOT

WAT DOEN STUDENTENVERENIGINGEN?

De studentenverenigingen in Nijmegen tellen momenteel nog vooral Nederlandse leden, en de voertaal is er Nederlands. Ook de werving richt zich vooral op de Nederlandse student, omdat die vooral plaatsvindt tijdens de introductie, en internationale studenten een aparte introductieweek hebben. "Het is voor onze dispuuten wel een nieuwe vijver om uit te vissen", zegt Joop Overkamp, praeses van Dispuutenfederatie **Argus**. "Ik ken nu nog weinig dispuuten met internationale leden, maar er zijn zeker mogelijkheden. Het doel van de Radboud Universiteit is ook dat de internationals zich vaker aansluiten bij verenigingen."

Bij **Carolus Magnus** wordt ieder jaar een handjevol internationale studenten lid. "De promotiecommissie probeert ze ook wel aan te spreken. En exchange-studenten zijn ook welkom voor kortere tijd", zegt Maarten van Halteren, de praeses. "Maar", voegt hij eraan toe, "we zijn een traditionele vereniging en

willen dus wel vasthouden aan de Nederlandse taal binnen Carolus Magnus." De leden van de promotiecommissie spreken de studenten wel aan in het Engels. Van Halteren zegt dat de vereniging niet stil wil blijven staan. "Hoewel we tradities koesteren, willen we natuurlijk met onze tijd meegaan. Wellicht gaan we in de toekomst meer Engelstalige activiteiten organiseren, maar de vraag daarnaar moet vanuit de leden komen." Ook bij **Ovum Novum** zit een aantal internationale leden. Dat levert volgens praeses Gijs Heldens geen problemen op. "Ze spreken inmiddels Nederlands en die taal spreken we binnen de vereniging. Dat maakt het ook nuttig voor hen om zich bij ons aan te sluiten: ze leren de Nederlandse taal en maken Nederlandse vrienden." Heldens zegt dat actieve werving van buitenlandse studenten wel onderwerp van gesprek is in het bestuur. "Maar daarover is nog niets concreet vastgesteld."

meer Engelstalige bachelors in de planning. Studenten uit het buitenland willen doorgaans graag mengen met de Nederlanders. Maar hoe doe je dat?

De introductieweek blijkt een goede start. De internationals die hieraan deelnamen, hebben blijvende contacten gemaakt met hun 'broertjes' en 'zusjes'. En zelfs degenen die zelf geen introductie liepen, kennen Nederlandse studenten via internationals die er wel aan mee deden. Toch blijft het hier voor de meesten bij. Nieuwe Nederlandse contacten komen er de rest van het jaar niet meer bij.

Drukke studieplanning

In de kantine van het Huygensgebouw zitten vijf eerstejaars studenten van moleculaire levenswetenschappen en scheikunde. Ook zij willen best meer Nederlandse studenten leren kennen. De gretigheid om de Nederlandse taal te leren is dan ook groot: ze vertellen enthousiast dat ze

komend kwartaal de cursus Social Dutch gaan volgen. Nederlanders kun je leren kennen door naar activiteiten van de studievereniging te gaan, dat weten ze wel.

Maar helaas, vertellen ze, kunnen ze die sociale activiteiten niet combineren met hun studie. De drukke studieplanning is de boosdoener. “We willen wel gaan, maar vrijwel alle activiteiten zijn doordeweeks, als we college hebben”, zegt Davin Elian, afkomstig uit Indonesië. “Ook ’s avonds hebben we geen tijd, omdat we de volgende morgen weer vroeg op moeten voor college.”

Drie van de vijf studenten komen van buiten de Europese Unie en dat betekent: torenhoge collegegelden. Elian: “Ik kom hier speciaal voor mijn opleiding en mijn ouders betalen daar een hoop geld voor. Ik vind het zonde van het geld om studievertraging op te lopen. Bovendien stel ik dan mijn ouders teleur.” Elen Asatryan, verhuisd vanuit Armenië, herkent zich daarin: “Het is beschamend om terug naar huis te moeten, omdat je je studie niet hebt gehaald.”

Bij de Engelstalige masters blijkt de situatie zo mogelijk nog lastiger. Stefanos Loizou, Italiaanse masterstudent Medische biologie, maakt maar weinig contact met andere studenten. “Ik moet zo veel voor mijn studie doen dat ik amper tijd heb voor nevenactiviteiten! Het onderwijssysteem is ook anders dan in Italië, daar moet ik aan wennen. Bovendien hebben de meeste studenten van mijn studie al vriendengroepen gevormd tijdens hun bachelor hier.”

Studievereniging

Vier dames van kunstmatige intelligentie vormen een uitzondering op de hiervoor geschetste problemen. Alle vier zitten ze in een commissie van studievereniging CognAC. Ondanks dat ze van kwart voor negen tot half zes college hebben en daarnaast veel opdrachten moeten maken. “Na de intro zijn we meteen actief geworden bij de studievereniging”, zegt de Duitse Ellen Schrader. En ze hebben inderdaad heel wat Nederlandse studenten leren kennen. “Ook ouderejaarsstudenten.”

Wat is het geheim van CognAC? De studievereniging heeft vanaf het eerste moment aandacht geschonken aan de internationale integratie. En de Nederlandse studenten doen tijdens en tussen de colleges hun best om Engels te spreken. Hierdoor voelen de buitenlandse studenten zich welkom. Het viertal is zeer te spreken over de inspanningen van de studievereniging.

Een van hen, Francesca Drummer, merkt op dat ze op de site van de universiteit een overzicht mist van activiteiten voor internationale studenten. Ze blijkt niet te weten dat zo’n agenda er al is, gemaakt door Radboud International Students. Deze organisatie heeft als doel

WAT DOET DE CAMPUS?

Internationale studenten die aankomen in Nijmegen, ontmoeten andere internationals tijdens de introductieweek en in de collegebanken. Volgens Boudewijn Grievink van het International Office worden de introductiegroepen zo divers mogelijk ingedeeld qua gender en nationaliteit. De mentoren zijn Nederlands en internationaal. Om te zorgen dat internationale studenten zich snel thuis voelen en Nederlandse contacten opdoen, stimuleert het

International Office hen te gaan sporten en een cursus Social Dutch te volgen bij Radboud In'to Languages. Daarnaast organiseert het Office gedurende het jaar bijeenkomsten over Nederlandse gewoontes (Dealing with the Dutch) en de mogelijke cultuurschok. Wat ook goed werkt, aldus Grievink, is gemengd wonen. “We praten hierover met SSH&. Het is niet gemakkelijk, want internationale studenten willen vaak een gemeubileerde kamer, terwijl Nederlandse

studenten dat juist niet willen.” Nijmeegse studenten die zelf een tijd weggaan voor hun studie, kunnen via International Office hun kamer onderverhuren aan een internationale student. “Zodat die een tijdje in een regulier studentenhuus kan wonen.” Een ander initiatief om de integratie tussen internationale en Nederlandse studenten te bevorderen is Meet and Eat in de Studentenkerk, waar op woensdag samen internationale gerechten worden gegeten.

‘IK HEB AMPER TIJD VOOR NEVENACTIVITEITEN’

om internationale studenten te helpen het meeste uit hun studententijd te halen.

Ook buiten de georganiseerde sociale activiteiten om liggen er kansen om Nederlandse studenten te leren kennen. In de kantine van het Huygensgebouw gebaart Elen Asatryan in het rond. “De meeste Nederlandse studenten die we spreken, kennen we van werkgroepen en practica hier.” Het is niet zo dat Hollanders te beroerd zijn om te mengen, zeggen de bètastudenten. “Nederlanders zijn gastvrij en bereid om vragen te beantwoorden”, heeft Asatryan ervaren. De andere studenten knikken bevestigend.

Masterstudent Loizou, die een bachelor in Engeland heeft afgerond, vindt Nederlanders in elke geval een stuk behulpzamer dan de Engelsen. “Ik vond het veel lastiger om Engelsen op straat aan te spreken.”

Wat helpt om te integreren, is gaan wonen in een studentenhuus dat niet internationaal is. Davin Elian: “Ik woon bij vier Nederlandse studenten in huis. Ze nemen me mee naar activiteiten en leren me veel over de Nederlandse cultuur.” ★

CURIOUS?
READ A TRANSLATION
ON **VOXWEB.NL**.

PUNT!

USR

Hallo studerend Nijmegen,

We zitten midden in de oktober/november-cyclus en hebben weer vergaderingen met de Ondernemingsraad en het College van Bestuur. Druk druk druk. Verder kijken we naar mogelijkheden om het voor jullie interessant te houden (of maken) om bestuurlijke functies te doen. Daar zitten nog wel eens haken en ogen aan. Wij weten heel goed hoe belangrijk het is dat studenten bestuursfuncties blijven uitvoeren voor hun vereniging. Het onderwerp staat bij ons hoog op de agenda. Zo zijn we bezig met het monitoren van de pilot voor bestuurders die vier of meer beurzen krijgen (Flexibel Onderwijs Studentbestuurders). Ben of ken je iemand die onder deze regeling valt, maar werken de docenten niet mee? Kaart dit dan vooral bij ons aan, dan kunnen wij hiermee aan de slag!

Omdat we natuurlijk niet alleen maar met vingertjes wijzen en boze brieven schrijven, is dit een mooi moment om wat leuke nieuwtjes mee te delen. De USR is namelijk van plan binnenkort weer op de foto te gaan! En nee, niet een foto waar iedereen superkeurig op staat. Integendeel: het wordt een sexy-stijlvolle foto. Inderdaad, de USR gaat – als we genoeg kalenders afnemen – weer uit de kleren voor de goede doelen van de RAGweek! Altijd al benieuwd geweest wat er schuilgaat onder die USR-hemden? Houd de voortgang goed in de gaten én koop een kalender.

We voeren op dit moment gesprekken met studie-, sport- en cultuurverenigingen over hun huisvesting (smogelijkheden). Hoewel we met iedereen proberen om tafel te gaan zitten, kan het zijn dat we een vereniging over het hoofd hebben gezien. Mocht het zo zijn, dan weten jullie ons te vinden.

Als studentenraad combineren we graag het nuttige met het aangename. De voorbereidingen voor de Campusnacht zijn dan ook alweer in volle gang. Wij vinden het erg belangrijk dat de campus ook open is voor extracurriculaire activiteiten. Tijdens de Campusnacht vinden diverse activiteiten plaats die op ludieke wijze de openingstijden van de campusgebouwen onder de aandacht brengen. Houd onze kanalen in de gaten, want er bijzijn = meemaken.

Is er een onderwerp dat je graag onder onze aandacht wilt brengen? Weet dat onze kamer te vinden is aan de Thomas van Aquinostraat, tussen de nummers 3 en 5. Zolang onze deur nog niet gesloopt is, staat deze wagenwijd voor jullie open! Kom langs of mail naar usr@ru.nl.

Campusnacht 2015

FOTO: MAROLEIN VAN DIEËN

OR

Geen verhoging BSA-norm bij de bètafaculteit

Na bemiddeling door oud-minister Deetman, zijn College van Bestuur, Ondernemingsraad en Studentenraad afgelopen jaar overeengekomen dat iedere Facultaire Gezamenlijke Vergadering (FGV) het recht heeft een voorgenomen verhoging van de norm voor het positief bindend studieadvies goed of af te keuren.

FNWI stemde hierop als enige faculteit niet in met de door voorgestelde verhoging tot minimaal 42 EC, aangezien de exacte studies al moeilijk genoeg zijn. Ook een externe adviescommissie concludeerde dat verhoging van de BSA-norm op de bètafaculteit niet raadzaam is; eerst moeten er aanpassingen gedaan worden in de organisatie van het onderwijs. Het College van Bestuur heeft dit advies overgenomen, zodat verhoging van de BSA-norm bij FNWI dit jaar van de baan is. Wat betreft het college wordt de verhoging volgend jaar alsnog doorgevoerd. Het is natuurlijk de vraag of de benodigde veranderingen dan al zijn gerealiseerd.

Goedkeuring update Meerjaren Investerings Prognose 2016

Sinds afgelopen jaar heeft de Universitaire Gezamenlijke Vergadering (UGV) instemmingsrecht op de hoofdlijnen van de begroting van de universiteit en op de Meerjaren Investerings Prognose (MIP). In de vergadering met het College van Bestuur van 3 oktober kwam de update van de MIP 2016 aan de orde, De UGV stemde hier unaniem mee in.

In dezelfde vergadering werden ook investeringsvoorstellen besproken voor de uitbreiding van het Huygensgebouw, gevelrenovatie en verbetering van het binnenklimaat van Mercator III en een verbouwing van de Prekliniek. De UGV hecht aan duurzaamheid en heeft het College van Bestuur verzocht te onderzoeken of topkoeling door een 'groendak' (dakbeplanting) bij Mercator III mogelijk is. De UGV gaf een positief advies voor de uitbreiding van het Huygensgebouw. Het advies over Mercator III en de Prekliniek vraagt verder onderzoek en wordt opgeschort.

Nieuwe directeur Dienst Personeel & Organisatie

Op 21 oktober heeft de nieuwe directeur Dienst Personeel & Organisatie (DPO), drs. Anneriek de Heer, kennisgemaakt met enkele leden van de Ondernemingsraad. De komende tijd spelen er diverse dossiers op het gebied van personeelsbeleid. Denk bijvoorbeeld aan de toepassing van de WWZ (Wet Werk en Zekerheid) bij tijdelijke arbeidscontracten, extra functie-eisen voor docenten en reorganisaties. Er was sprake van een open en constructieve uitwisseling van uitgangspunten, die deels nog besproken moeten worden met faculteiten en diensten. De Ondernemingsraad blijft uiteraard alert op de genoemde dossiers.

AGENDA

MEDEDELINGEN OF BERICHTEN
VOOR VOX CAMPUS KUNT U
STUREN NAAR: VOXCAMPUS@
VOX.RU.NL DE VOLGENDE VOX
VERSCHEIJNT OP 15 DECEMBER 2016.

ALGEMEEN

www.ru.nl/studentenkerk

28 NOVEMBER, 20.00 uur: Een boekje open over de dood. 'Hoe je tegen de dood aankijkt, bepaalt in grote mate hoe je in het leven staat.' Een avond over de dood met Brenda Matthijssen en Claudia Venhorst.
Locatie: Studentenkerk.

PERSENEELSVENIGING

www.ru.nl/pv

16 NOVEMBER, 20.15 uur: Met korting naar Mahlers Eerste Symfonie, gespeeld door het Gelders Orkest, inclusief Sibelius' Vioolconcert door de onvolprezen Franscesca Dego en inleiding om 19.15 uur.
Locatie: De Vereniging.

27 NOVEMBER: De Personeelsvereniging ontvangt Sinterklaas en zijn pieten! Voor alle kinderen van PV-leden van 2 tot 8 jaar.
Locatie: Auditorium van het Onderwijsgebouw van het Radboudumc.

CULTUUR

www.ru.nl/cultuurodecampus

10 NOVEMBER, 20.00 uur: Theatergroep De Wolven speelt EXIT. Over wat er gebeurt als je in de maakbare samenleving zelfs je eigen dood kunt bepalen, tot in de puntjes verzorgd, 98 procent slagingskans.
Locatie: De Rode Laars (E2.64).

14 NOVEMBER, 20.30 uur: Legtenberg & Laport brengen rap, poëzie, spoken word en zang. Het resultaat? Een poëtische muziekvond die ergens tussen Spinvis en Fresku in zit.
Locatie: Cultuurcafé.

15 NOVEMBER, 20.30 uur: Optreden van singer-songwriter Tolls, die momenteel met de Popronde toert en in de running is voor de Grote Prijs.
Locatie: Cultuurcafé.

17 NOVEMBER, 20.00 uur: De KAT met de T van Tirza speelt de cabaretvoorstelling Paradijsvogel. Een avond over de medemens en jijzelf en over hoe muziek en humor zelfs de pijnlijkste blikken draaglijk maken.
Locatie: De Rode Laars (E2.64).

23 NOVEMBER, 19.30 uur: De prijswinnende film Room, over Joy en haar zoon Jack, die al vijf jaar opgesloten zitten. Over het opvoeden en

opgroeien in isolement en hoe het is als je daar uiteindelijk uitbreekt.
Locatie: Collegezalencentrum.

24 NOVEMBER, 19.30 uur: Donderdag met Lubach. Arjen Lubach, bekend van de tv-show Zondag met Lubach, maar ook van zijn schrijf-, speel- en mixwerk, geeft college tijdens het Wintertuinfestival. Het thema: (on)echtheid.
Locatie: De Vereniging.

6 DECEMBER, 20.30 uur: Halve finale van Nootuitgang, dé competitie voor studenten-singer-songwriters. Kom luisteren of doe mee: aanmelden via Cultuur op de Campus is nog mogelijk.
Locatie: Cultuurcafé.

13 DECEMBER, 19.30 uur: Kerstconcert met kampvuur, drankjes, de film A Charlie Brown Christmas, singer-songwriterduo These People en louny jazz van Scarlet Mae.
Locatie: Studentenkerk.

Radboud Reflects

www.ru.nl/radboudreflects

16 T/M 19 NOVEMBER: Blinde Vlek? Vierdaags festival over mensenrechten in Europa, rondom de uitreiking van de Vrede van Nijmegen Penning. Met o.a. Rob Wijnberg en Ashley Terlouw. Vaar mee op een boot waarmee 282 vluchtelingen de Middellandse Zee overstaken.
Locatie: LUX en de Waalkade.

23 NOVEMBER, 19.30 uur: De zaak van het vliegende Spaghettimonster – een theatrale rechtszitting. Leer hoe een ludieke zaak over vergieten fundamentele rechtsvragen oproept.
Locatie: LUX.

25 NOVEMBER, 19.30 uur: Kwame Anthony Appiah spreekt de Radboud Lecture uit. De Brits-Ghanese cultuurfilosoof ontvangt dit jaar de Spinozalens voor zijn werk.
Locatie: Collegezalencentrum.

29 NOVEMBER, 19.30 uur: Are we smart enough to know how smart animals are? Lezing door primatoloog en etholoog Frans de Waal, die ervoor pleit de menselijke intelligentie niet langer als maatgevend te beschouwen.
Locatie: De Vereniging.

1 DECEMBER, 19.30 uur: Harry Potter as sacred text. Zouden we Harry Potter als een moderne, toegankelijke bijbel kunnen lezen? De Australische religiewetenschapper Carole Cusack betoogt van wel.
Locatie: Collegezalencentrum.

8 DECEMBER, 19.30 uur: Stargazing from the hill: Astronomy in the Vatican. Weinigen weten dat het Vaticaan een eigen sterrenkundig observatorium heeft. Directeur Guy Consolmagno vertelt hoe wetenschap en geloof samengaan.
Locatie: Collegezalencentrum.

12 DECEMBER, 19.30 uur: Anger and forgiveness. Lezing door de wereldberoemde Amerikaanse filosoof Martha Nussbaum. Woede is de overheersende publieke emotie, maar of vergeving daar de oplossing voor is? Nussbaum denkt van niet, en stelt dat we ons moeten richten op grootmoedigheid, rechtvaardigheid en waarheid als alternatief voor woede en wraak.
Locatie: Stadsschouwburg.

FOTO: JASPER VAN GHELLUWE

De Wolven

Harry Potter

OPI NIE

'Pas op met positieve discriminatie'

zelf een opinie insturen kan ook
mail 'm naar
redactie@vox.ru.nl
De redactie heeft het recht
de brief in te korten

Het bevorderen van diversiteit op de universiteit, werkt averechts. Dat vindt de Limburgse psychologiestudent Beau Cox, die een vader heeft uit Jamaica en daarom onder de noemer 'allochtoon' valt.

Beau Cox (24) heeft als student nog nooit het gevoel gehad dat ze anders werd behandeld vanwege haar huidskleur. Totdat twee weken geleden het artikel 'Waarom is de RU zo wit?' verscheen op voxweb, over het gebrek aan etnische diversiteit op de Nijmeegse campus. "Nadat ik dat artikel las, keek ik om me heen in de collegezaal. Hoeveel donkere studenten zijn hier eigenlijk?" Ze plaatste een reactie op de website. Dat ze opeens zo op huidskleur lette, en dat ze zichzelf opeens als uitzondering zag, daar schrok ze van. "Dat voelde

ongemakkelijk. Ik wil me niet bezig houden met mijn huidskleur. Het hoort er niet toe te doen." Met het betoog van Anya Topolski, de politiek filosoof die vindt dat de universiteit maatregelen moet nemen voor meer diversiteit, is ze het niet eens.

"Natuurlijk moet een universiteit open staan voor iedereen. Maar een afspiegeling vormen van de samenleving? Een mooi ideaal, maar niet haalbaar, alleen al omdat een universiteit bestemd is voor hen met de capaciteiten om er te studeren."

Huidskleur

Het aanstellen van een *diversity officer*, een aanbeveling van een commissie van de Universiteit van Amsterdam, vindt Cox een slecht idee. "Ik ben bang dat de rol van etniciteit daardoor groter wordt en daarmee de

polarisatie op de campus."

Met positieve discriminatie moet je erg oppassen,

vindt ze. "Ik wil niet het gevoel krijgen dat andere mensen denken dat ik op de universiteit rondloop dankzij mijn huidskleur." Het streven naar diversiteit moet veel eerder beginnen: op de basisschool of op de middelbare school. "Kinderen, van welke etniciteit dan ook, moeten vanaf jonge leeftijd aangespoord worden om door te leren. Als je als donker kind achttien jaar lang te horen krijgt dat je automonteur wordt, wil je echt niet opeens naar de universiteit." Als basisschoolleerling had Cox wel het gevoel dat ze anders was. Niet vanwege haar afkomst, want ze is geboren en getogen Limburger. Wel vanwege haar uiterlijk. "Toen ben ik nog wel eens gepest, omdat ik donker ben. Ik was een van de drie donkere kinderen op school in Voerendaal. Ik wilde toen heel graag steil haar hebben, net als de andere meisjes."

Allochtoon

Met de stereotypen die bestaan over Jamaica, het land van haar vader, heeft Cox helemaal niks. "Reggae gaat me te langzaam, blowen vind ik saai. Met de rasta-

ILLUSTRATIE: EMDE

cultuur heb ik niks. Rustig aan doen? Ik ben juist altijd druk." Wat soms over Nederlanders wordt gezegd – direct in de omgang, tolerant, open-minded – past juist wel bij Cox, zegt ze zelf. "En

'IK HEB EEN HAAT-LIEFDE-VERHOUDING MET HOKJES-DENKEN'

toch krijg ik het label opgeplakt van allochtoon. Als een van je ouders een niet-Westerse achtergrond heeft, word je al in dat hokje geplaatst. Maar ik wil helemaal niet op die manier gecategoriseerd worden." Dat de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid adviseert om te stoppen met de termen allochtoon en autoch-

toon, vindt ze een goede zaak. "Het woord allochtoon wordt vaak geassocieerd met iemand die de Nederlandse normen en waarden niet machtig is. Alsof die nog geleerd moeten worden."

De term die ervoor in de plaats komt, een persoon met een migratieachtergrond, vindt ze overigens niet veel beter. "Het gaat van vaag naar vaag. Ik ben nooit gemigreerd – alleen binnen Nederland – en alsnog wordt de niet-Nederlandse afkomst van mijn vader benadrukt." Toch snapt psychologiestudent Cox dat hokjesdenken wel. "Ik heb een haat-liefdeverhouding met hokjes. Het is natuurlijk hartstikke handig in de sociale omgang. Je kunt je erdoor identificeren met een bepaalde groep. Op het hokje 'student' ben ik bijvoorbeeld hartstikke trots. Als ik Limburgers tegenkom, zeg ik altijd: 'Hé, daar kom ik ook vandaan'. Maar hokjes kunnen ook ontzettend beperkend zijn, het ligt er aan hoe je ermee omgaat. Etnische hokjes benadrukken vind ik in elk geval geen goeie zaak."

DIT ARTIKEL VERSCHEEN EERDER OP **VOXWEB.NL**. DAAR LEES JE OOK HET ARTIKEL OVER ANYA TOPOLSKI.

HET GEDICHT

MEREL VAN SLOBBE IS DIT COLLEGEJAAR CAMPUSDICHTER. IEDERE MAAND SCHRIJFT ZIJ EEN GEDICHT VOOR VOX.

Dingen waar de kapper en ik het over zouden kunnen hebben

Je komt binnen bij de kapper, gaat zitten. Je hebt je haar gewassen, want bent er sinds kort achter dat wassen bij de kapper geld kost.

Je zegt: alleen de dode puntjes graag. De kapper zegt: ja.

In de spiegel kijk je elkaar aan en praat je over hoe de politiek en waarom toch het weer en in plaats daarvan vraag je hoe het met haar gaat. Of ze wel eens bang is voor de dood en wanneer.

Je zegt: bij zwemles in de kleedkamer onze hoofden in een plastic zak ook al mag dat eigenlijk niet. Ik ademde en stikte niet meer dan normaal. Hoe je voor even gewonnen had.

Zoals de keer dat je melk in je pap deed die niet meer houdbaar was. Je soms nog terugdenkt aan de datum en hoe die al voorbij was hoe je het toch at.

De kapper zou knikken, antwoorden dat iedereen wil doodgaan als een kappersbezoek: alleen de puntjes graag.

FOTO: ISTOCK

COLOFON

Vox is het maandelijks onafhankelijk magazine van de Radboud Universiteit.

Redactie-adres: Thomas van Aquinostraat 4.00.6B, Postbus 9104, 6500 HE Nijmegen, Tel: 024-3612112 redactie@vox.ru.nl

www.voxweb.nl / @voxnieuws

Redactie: Paul van den Broek, Tim van Ham, Annemarie Haverkamp (hoofdredacteur), Mathijs Noij, Martine Zuidweg

Eindredactie: Lydia van Aert

Columnisten: Lucienne van der Geld, Maarten van Gestel

Aan dit nummer werkten mee:

Tim Arets, Maarten van Gestel, Wiep de Lygny, Lara Maassen, Mark Ooms, Jozien Wijkhuijs, Mirte van Rooijen, Auke Roos, Joep Sistermanns, Merel van Slobbe, Ming Zhu

Fotografie: Dick van Aalst, Bert Beelen, Marjolein van Diejen, Duncan de Fey, Erik van 't Hullenaar

Illustraties: Merlijn Draaisma, Jeroen Murré, Roel Venderbosch

Vormgeving en opmaak:

gloedcommunicatie, Nijmegen

Advertenties: Bureau van Vliet

Tel: 023-5714745

zandvoort@bureauvanvliet.com

advertentie@vox.ru.nl

Druk: MediaCenter Rotterdam

De volgende Vox verschijnt op 15 december 2016.

Je kunt natuurlijk alle stadskranten uitpluizen, honderden sites afgaan of je abonneren op een veel te frequente nieuwsbrief om erachter te komen wat Nijmegen komende maand te bieden heeft op cultuurgebied. Maar je kunt ook gewoon achterover leunen en vertrouwen op de mening van vier Vox-deskundigen.

LEZEN

JORDI LAMMERS (20) IS STUDENT NEDERLANDS EN WAS VORIG JAAR CAMPUSDICHTER VAN DE RADBOUD UNIVERSITEIT.

WINTERTUIN: AVOND VAN DE GROTE BELOFTES

25 november, Doornroosje

Op deze avond presenteren Lisa Weeda en Joost Oomen hun chapbook. Oomen stond eerder op Lowlands en Lisa publiceerde in het populaire blad *Das Mag*.

20.00 uur. Studenten 3 euro.

STRIP: ECHT EN ONECHT

Jelke Arts en Wout Waanders vragen zich in originele, speelse stripjes af wat werkelijkheid is en wat fictie. Ook proberen ze te onderzoeken wat hun schrijverschap betekent in roerige tijden. Info: wintertuin.tumblr.com

HOREN

TED VAN AANHOLT (20) IS BACHELORSTUDENT FILOSOFIE, RECENSENT BIJ 3VOOR12 GELDERLAND EN CONCERTFOTOGRAAF.

MUSIC FOR 18 MUSICIANS

19 november, De Vereniging

Een van de belangrijkste composities van de twintigste eeuw en een sleutelwerk binnen het minimalisme. De fascinerende patronen zullen je een uur lang betoveren. Vanaf 20,50 euro.

Kleurrijke rafelra

Wat is echt en wat is fictie? En hoe beïnvloeden de twee elkaar? Die vragen staan centraal tijdens het Wintertuinfestival dat van 23 tot en met 26 november in Nijmegen plaatsvindt. Schrijver Walter van den Berg schreef een essay over het festivalthema. In zijn (fictieve) romans onderzoekt hij zijn (echte) verleden.

Tekst: Jordi Lammers / Foto: Schulte Schultz

In aanloop naar het Wintertuinfestival schreef auteur Walter van den Berg een essay over echtheid binnen en buiten de literatuur. In februari kroonde het invloedrijke boekenpanel van De Wereld Draait Door zijn roman *Schuld* tot boek van de maand. Net als Van den Bergs vorige romans, speelt *Schuld* zich af in de grauwe achterbuurten van Amsterdam-West, een locatie die volgens Van den Berg naadloos aansluit bij de personages die hij opvoert: “gesloten mensen

met een grijs gemoed, worstelend met onvermogen”.

In zijn jeugd kreeg hij meer dan eens te maken met de personages die in zijn verhalen rondlopen. In zijn roman *Van dode mannen win je niet* schrijft Van den Berg over het huiselijke geweld van zijn stiefvader – een keuze die een risico met zich meebrengt. Zo klaagde de vader van de Amsterdamse schrijfster Emma Curvers haar dochter aan, omdat hij zich te veel in een personage herkende. Volgens hem was het verschil tussen fictie en werkelijkheid te klein geworden. Houdt Van den Berg door dit soort gevallen rekening met zijn omgeving? “Ja, dat doe ik wel. Ik had *Van dode mannen win je niet* niet kunnen schrijven als mijn moeder nog geleefd had, want in dat boek probeer ik de man die haar mishandelde een menselijk gezicht te geven. Dat rekening houden doe ik niet per se om anderen te ontzien, misschien

ndfiguren

wel eerder om geen confrontaties aan te hoeven gaan.”

Van den berg schreef *Van dode mannen win je niet* vanuit de ogen van zijn gewelddadige stiefvader. Is hij door dit perspectief anders over hem gaan denken? “Nou, toen ik de roman had geschreven, dacht ik aanvankelijk een boek over huiselijk geweld gemaakt te hebben. Maar later zag ik dat ik voor mezelf duidelijk had gemaakt dat het niet verkeerd is dat ik als kind heb gehouden van een man die mijn moeder in elkaar sloeg. Door te schrijven analyseer ik mijn verleden en hoe ik me nu voel over de mensen uit mijn jeugd.”

Een verzameling van Van den Bergs eerste drie romans, *Dode mannen: een trilogie*, ligt nu in de boekhandel. Op de website van uitgeverij Das Mag worden de personages in deze bundel ‘kleurrijke rafelrandfiguren’ genoemd. Zo kun je het natuurlijk ook bekijken. *

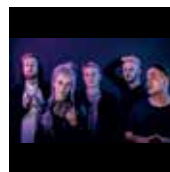
Walter van den Berg

FOTO: KEKE KEIJVELAAR

CON BRIO

27 november, Doornroosje
 De funky soulband Con Brio zorgde voor een zwoele zomeravond op het Valkhof afgelopen zomerfeesten. Sly and the Family Stone in een nieuw jasje.
 20.15 uur. 12,50 euro.

THE COOL QUEST

1 december, Merleyn
 Deze Tilburgse hiphopband tovert elke concertzaal om in een funky party. In het nieuwe werk flirt de band met elektro, maar de beat gaat nooit verloren.
 22.00 uur. 10 euro.

UITGAAN

MIRTE VAN ROOIJEN (24) IS MASTERSTUDENT CREATIVE INDUSTRIES EN PROGRAMMEUR BIJ CAMELOT LIVE.

REST IN PARTY

11 november, Doornroosje
 De minister van Feest toert voor de allerlaatste keer door het land. Samen met zijn fissaaccompanen en de niet te missen opblaasdieren maakt FeestDJRuud er een onvergetelijk #feessie van!
 23.00 uur. 20 euro.

ZEVENHEUVELENNACHT

19 november, start bij De Vereniging
 Voor de fitboys en fitgirls onder ons: voorafgaand aan de Zevenheuvenloop kan er ook dit jaar in het donker worden gerend. De rest mag met een biertje in de hand

de lopers toejuichen.
 19.00 uur. Deelname gesloten, aanmoedigen gratis.

DRAAITAFELN

12 november, Brebl
 Hét open podium voor dj's. Vergeet die standaard playlists en mix zelf met vinylplaten, cassettebandjes en mp3-liedjes de perfecte dertig minuten bij elkaar. Martin Garrix, eat your heart out!
 20.00 uur. Gratis entree.

ZIEN

MAARTEN VAN GESTEL (21) STOPTE MET DE FILMACADEMIE OM FILOSOFIE TE GAAN STUDEREN IN NIJMEGEN.

WESTWORLD

Retespannend, ziekelijk mooi gemaakt en ook nog stof tot denken. Het door HBO geproduceerde Westworld zou zo maar eens dé serie van onze generatie kunnen worden.

ARRIVAL

LUX, VUE en CineMec
 Arrival treedt als dé sciencefictionfilm van het jaar in de voetsporen van Gravity (2013), Interstellar (2014) en Star Wars VII (2015). Dit keer volgen we een linguïst die het eerste contact legt met buitenaardse wezens.

HYPERNORMALISATION EN BEFORE THE FLOOD

Beide op YouTube
 Twee must-see-docu's. Adam Curtis laat zien hoe nep onze hedendaagse samenleving is, terwijl Leonardo DiCaprio de wereld redt van klimaatverandering.

about THE DUTCH

Philipp Bartle (21) came from Germany for an exchange semester for half a year. He goes back to Stuttgart, where he lives, at the end of January. While enjoying lunch in 'De Refter', he talks about his stay in Nijmegen.

"I live in Hoogevelde. I like it there. I share my flat with fifteen people from all over the world. Most of

Philipp
Bartle

them are from Europe, but there are also a few roommates from Asia. It's pretty nice. The room is a bit tiny though, but that's okay. I'm only here for five months, so I don't mind." According to Philipp, Dutch people are way more open than Germans. "Also, the Dutch do not close their curtains. That would be impossible in Germany. I like the Dutch way, it looks very friendly."

Philipp takes a few management courses at Radboud University, as part of the Erasmus program. "It fits my study in Passau, where I am almost finished with my bachelor's degree in Business Administration & Economics." He chose Nijmegen for a lot of reasons. "I don't have to pay for it, thanks to the Erasmus scholarship. It's really cheap. And I always thought about The Netherlands as a cool country, so this was a good opportunity.

And yeah, my girlfriend lives in Amsterdam. That made the choice a lot easier as well. We visit each other quite often." He didn't know anyone when he arrived in Nijmegen, but luckily, he always has his roommates to fall back on. "We have a big kitchen with a few couches, so it's easy for us to hang out if we want to."

Tekst: Tim Arets
Illustratie: JeRoen Murré